

Riigikontrolli aruanne

riigiasutiste ja -ettevõtete 1938. ja 1938/39. aasta
aruannete ning majandusliku tegevuse kontrolli
teostamisest ja selle tagajärgedest

TALLINN, 1940

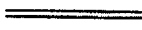
70

6000

Riigikontrolli aruanne

riigiasutiste ja -ettevõtete 1938. ja 1938/39. aasta aruannete ning majandusliku tegevuse kontrolli teostamisest ja selle tagajärgedest.

RIIGIKONTROLLI
N. S. 5970
(10. 5. 41.)

sf 4619

TALLINN, 1940

57

BIIGI TRŪKIKOJA TRŪKE

Sisukord.

	Lk.
Sissejuhatus	5
Ülevaated kontrolli teostamisest ja tulemustest	7
Riigiasutised:	
Vabariigi President	9
Riigivolikogu	9
Riiginõukogu	9
Peaminister ja Riigikantslei	9
Riigikontroll	10
Haridusministeerium	11
Kohtuministeerium	16
Majandusministeerium	18
Põllutöoministeerium	21
Siseministeerium	24
Keskasutis ja Politseitalitus	24
Piirivalve Talitus	25
Sotsiaalministeerium	27
Sõjaministeerium	30
Arsenal	34
Teedeministeerium	35
Üldosakond, Maanteede Talitus, Ehitusosakond ja Õhusõiduosakond	35
Posti-Telegraafi-Telefonitalitus	39
Raudteede Talitus	41
Veeteede Talitus	44
Välisministeerium	48
Riigiettevõtted:	
Eesti Maapank	50
Maakapital	52
Pikalaenu Pank	54
Maatulunduskapital	55
Riigihoiukassa	56
Riigi Ehitusettevõtte „Ehitaja“	58
Riigimõisade Valitsus	59
Riigi Ringhääling	60
Riigi Sadamatehas	61
Riigi Trükikoda	62

Riigiamusaktsiatega aktsiaseltsid:

Eesti Fosforiit	64
Eesti Kirjastuse Ühisus „Postimees“	65
Eesti Laevaliinid	66
Eesti Metsa ja Tselluloosi A/ü.	67
Eesti Metsatööstus	68
Eesti Turbatööstused	70
Esimene Eesti Põlevkivitööstus	72
Kodukäsitöö O/ü.	73
Kopli Kinnisvarad	73
Tallinna Külmoone	74
Telliskivi Tehased	75
Vaguni- ja Masinatehased Eesti Dvigatel	75

Mimesugused asutised:

Eesti Punase Risti Selts	77
Kaitseliit	77
Sihtasutus „Üleriiklik Näitus“	78

Üldkokkuvõtete tabelid:

1. Dokumentaalne eelkontroll	79
2. Osavõtmine nõukogude ja komisjonide koosolekutest ning riigiasutiste ja ettevõtete toimingutest	79
3. Faktilise kontrolli teostamine	80
4. Faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summade lahendamine	81
5. Järelkontrolli teostamine	81
6. Järelkontrolli korras selgitamisele võetud summade lahendamine	82
7. Riigikontrolli ettepanekul prokuratuuri korraldusse saadetud asjade liikumine	82
Riigikontrolli seisukoht 1938./39. a. eelarve täitmise, kassaaruande ja riigikassa bilansi kohta	83

Sissejuhatuseks.

Käesolev aruanne annab ülevaate riigiasutiste ja ettevõtete 1938. ja 1938./39. a.a. (Riigi Sadamatehaste 1937./38. a.) majandusliku tegevuse ja aruannete kontrolli teostamisest ja selle tulemustest. Samas käsitletakse ka nende asutiste ja ettevõtete tegevust ja kontrolli teostamist, kus Riigikontroll võtab osa kontrollivate organite (nõukogude ja revisjonikomisjonide) tööst oma ametnikkude kaudu.

Riigikontroll on tegelenud asutiste ja ettevõtete eelmärgitud aruandeaastate majandusliku tegevuse ja aruannete kontrollimise alal üldiselt 1938. a. algusest kuni 1939. a. novembrikuu lõpuni, teostades eel- ja faktilist ning osalt ka järelkontrolli asutiste aruandeaastate kestel ja aastaaruannete järelkontrolli järgneva aasta kestel.

Riigikontrolli koosseisus oli 1938./39. a. 110 ametnikku ja vabateenija kohta, millest 31. III. 1939. a. oli täidetud 109 kohta. Peale selle oli teenistuses veel juriskonsult ja üks ajutine töötaja kandidaadina vabale ametikohale. Aasta kestel lahkus teenistusest 2 ametnikku ülemineku puhul teistesse riigiasutistesse.

Riigikontrolli revisjonile kuuluvate asutiste arvus ei olnud 1938./39. a. olulisi muudatusi, kuid asutiste läbikäigud võrreldes eelmise aastaga näitavad üldkokkuvõttes tõusu. Asutiste tegevuse ja aruannete revisjon toimus nagu eelmistel aastatel osalises ulatuses kavade alusel, mille koostamisel arvestati eeskätt olemasoleva koosseisuga, kuid sellejuures püüti sarnaselt korraldada töid, et see annaks võimalikult tõhusamaid tulemusi.

Riigikontrollnõukogu, kelle peamiseks ülesandeks on revisjonitulemuste läbi vaatamine, pidas 1938./39. a. 15 koosolekut 186 asja arutamiseks ja otsustamiseks, kusjuures võeti seisukohad 157 aruande kohta.

Vabariigi Valitsuse koosolekutest Riigikontrolör võttis osa 105 korral. Arutusel olnud asjade kohta avaldatud eriarvamuste ligem kirjeldus leidub käesoleva aruande vastavas osas.

Ülevaated kontrolli teostamisest ja tulemustest

Riigiasutised.

Vabariigi President.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 2 tehingu kava 24.845 kr. väärtuses, millede läbiviimiseks anti nõusolek. Komisjonidest võeti osa 11 juhul.

Järelkontrolli korras revideeriti riigitulude, riigikulude, materjalsete varade, rahadeposiitide ja Vabariigi Presidendi käsutuses oleva Riikliku Klassiloterii fondi aruanded. Esitatud aruannete järele olid riigitulud 184 kr., riigikulud 405.567 kr.; varade suurenemine 1.276.490 kr., vähenemine 42.998 kr. ja lõppseis 1.233.492 kr.; rahadeposiitide suurenemine 130 kr. ja lõppseis 130 kr.; Riikliku Klassiloterii fondi tulud koos eelmise aasta ülejäägiga 317.409 kr., kulud 312.816 kr. ja ülejääk aruandeaasta lõpul 4.593 kr. Aruannete revideerimisel märkimisväärseid puudusi ei ilmnenu.

Riigivolikogu.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 1 tehingu kava 6.080 kr. väärtuses, mille teostamiseks anti nõusolek.

Komisjonidest võeti osa 9 juhul.

Järelkontrolli korras revideeriti riigitulude aruanne 120 kr., riigikulude aruanne 331 tuh. kr. ja varade aruanne, mille järgi oli suurenemine 1.204 tuh. kr., vähenemine 40 tuh. kr. ja lõppseis 1.164 tuh. kr. Aruannete revideerimisel puudusi ei selgunud.

Riiginõukogu.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 2 tehingu kava 11.330 kr. väärtuses. Ühe kava kohta (mööbli muretsemine) avaldati protest, mille tagajärjel täiendavate läbiarvade tulemusena saavutati hinnaalandus 500 kr. Komisjonidest võeti osa 9 juhul.

Järelkontrolli korras revideeriti riigitulude aruanne 271 kr., riigikulude aruanne 199 tuh. kr. ja varade aruanne, mille järgi oli suurenemine 29 tuh. kr., vähenemine 3 tuh. kr. ja lõppseis 26 tuh. kr. Aruannete revideerimisel puudusi ei selgunud.

Peaminister ja Riigikantselei.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 6 tehingu kava 36.360 kr. väärtuses. Komisjonidest võeti osa 15 juhul.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni ühel juhul. Puudusi ei ilmnenu.

Järelkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Peale selle Riigikontrolli esindaja võttis osa revisjonikomisjoni liikmena Konjunktuurinstituudi 1938/39. a. aruande revideerimisest kahel korral. Revideerimist teostati Riigikontrollis kui ka asutistes kohal. Revideerimisel selgus vähemaid puudusi teenistusvaanusetasu maksmisel. Selgitamisele võetud summade õiendamise kohta annab ülevaate alljärgnev tabel.

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õ i e n d a t i:		
			tasumise Kr.	seletuste ja dokumentidega Kr.	kokku Kr.
Riigikulud:	-	-	-	-	-
1937/38	147	—	121	26	147
1938/39	—	75	75	—	75
Kokku	147	75	196	26	222

Ülevaade revideeritud aruannetest. (tuhandetes kroonides)

Aruannete nimetused	Seis aruandeaasta alguseks	Sissetulek	Väljaminek	Seis aruandeaasta lõpuks
		Suurenemine	Vähennemine	
Riigitulud	—	23	—	—
Riigikulud	—	—	693	—
Deposiidid rahas	56	—	56	—
Varad	1.958	105	1.316	747
Operatsioonifondid	120	—	—	120
Riigi Statistika Keskbüroo erisummad	—	9	3	6

Riigikontroll.

Eelkontroll. Revisjonikomisjoni poolt vaadati eelkontrolli korras läbi üks tehingukava 2.390 krooni ulatuses, mille teostamiseks avaldati nõusolek.

Toimingutest ja komisjonidest võeti osa 2 korral, kusjuures proteste ei avaldatud.

Järelkontrolli korras oli esitatud ja revideeriti riigikulude, riigitulude, materjalsete varade ja deposiitide aruanded. Esitatud aruannete järgi oli kulusid 357.108 kr. ja tulusid 43 kr. Materjalsete varade aruande järele oli varade seis 1. IV. 1938. a. 189.849 kr., varade suurenemine aruandeaastal 9.037 kr., vähennemine 4.672 kr. ja varanduse seis 31. III. 1939. a. 194.214 kr. Deposiitide aruande järele oli seis aruandeaasta alguseks 1.075 kr., laekus aruandeaastal 12.091 kr., väljaminek samal ajal 12.896 kr., näidates ülejääki aruandeaasta lõpuks 270 kr.

Aruannete revideerimisel puudusi ei leitud.

Haridusministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 40 mitmesugust tehingute kava 1.764.562 kr. väärtuses, millede teostamiseks avaldati nõusolek.

Toiminguist, komisjonest ja nõukogudest võeti osa 23 korral, kusjuures ei avaldatud proteste või eriarvamusi, küll aga anti mitmel korral nõusolek tingimusi.

Faktiilist revisjoni teostati 51 asutises, kusjuures ilmnnes mitmesuguseid puudusi 44 asutises ja võeti selgitamisele 17.423 kr.

Suuremaks puuduseks osutus rahasummade omastamine riigi kunstikoolides koolide asjaajaja poolt kogusummas üle 6.000 kr., sellest oli riigisummasid ja ametialaliselt kooli korralduses olevaid erasummasid 3.432 kr. ning ülejäänud osa moodustasid eraviisil asjaajaja kätte usaldatud summad, nagu õppejõudude laenukassa, võlguostetud kaupade katteks äride ülesandel palgasajajalt kinnipidamised jne. Süüteo avastamisel asjaajaja surmas enese. Asjatoimetis saadeti prokuratuuri korraldusse nõrgas järelevalves süüdi olevate isikute selgitamiseks ja nende suhtes seisukoha võtmiseks. Revisjoni tulemusena ministeerium keelas ametisikuile, kelle käes on riigirahasid, pidada ühtlasi oma käes kassasid kooli ametliku asjaajamisega mitte seoses olevate ürituste alal.

Tartu Ülikooli hoonete remonttööde alal selgus mitmesuguseid puudusi. Kesklaoast töökohta väljasaadetud materjalide vastuvõtmist kohal suuremalt jaolt kinnitab laohoidja ise oma allkirjaga, mida peaks aga tegema materjalide tegelik vastuvõtja. Arvepidamise andmed sageli ei ole kooskõlas tegelikkusega, nõnda, näiteks, oli mõnd ainet töödele välja kirjutatud rohkem, kui oli üldse seda laos. Mõnel juhul oli tööde aruandeis näidatud töid enam, kui tegelikult oli tehtud ja leiti mõõtmisel. Ühe loomakliiniku remondi alal oli näidatud katuse katmist 224 m² ulatuses, tegelikult oli aga katust ainult tõrvatud. Tööde lõpetamisel materjalide lattu tagasivii-misel ei võeta neid seal uuesti arvele, nii leidis laos väljaspool arvepidamist vanne, metlahplaat jm.

Tunnitöölised nõrga järelevalve tõttu töötasid ebaintensiivselt, mille tõttu töö tulemused osutusid vähesteks. Revisjoni tulemusena asuti tööde ümberkorraldamisele.

Kahes kliinikus ja ühes instituudis oli saadaolevaid summasid võlaraamatuis arvestamata 600 kr. ümber. Ühes kliinikus ilmnnes puudusi toiduainete arvestamises ja haigete toitlustamises, kuna teises kliinikus kordusid arvepidamise alal eelmisel aastal asetleidnud puudused. Revisjoni tulemusena avaldati süüdlasile ametnikele märkused. Ülikoolile kuuluvad kinnisvarad on suuremalt jaolt Tartu Ülikooli nimele vastavas kinnistusametis kinnistamata ja kinnistusraamatuis ülikooli kinnistusüksuste omanikena on endiselt Vene Keiserlik Jurjevi Ülikool j.t. vaatamata sellele, et Tartu Ülikooli päralt olevate kinnisvarade ülikooli nimele kinnistamise seaduse

kehtivusest (RT 1932, 30, 244) on möödunud üle 7 aasta. Ühikooli arvukate asutiste, eriti kliinikute varustamine toiduainete ja riidematerjalidega sünnib killustatult üksikute ostude teel asutiste poolt. Riigikontrolli nõudel on asutud osaliselt ühis-keskuse kaudu ostude teostamisele soodsamate hindade ja parema kvaliteediga kaupade saamiseks, kuid üldiselt ei ole see veel läbi viidud.

Ministeeriumi keskasutise vararaamatuist oli maha kandmata teistele asutis-tele üleantud varasid. Mitmelt riigi kinnisvarade rentnikult olid rendid pikema aja eest sisse nõudmata kogusummas 16.000 kr. eest ja summad olid võlana näitamata vastavais aruandeis.

Ühes põllumajapidamises ilmnnes suuremaid lahkuminekuid varade seisu ja arvepidamise andmeis ning vigu arvepidamises. Selle tulemusena kolm ametnikku lahkus põllumajapidamise teenistusest.

Koolimajade Ehituslaenufondist antud summadega ehitatud koolimajade ehitamise alal ilmnnes mitmesuguseid puudusi. Valgamaal, Puka algkooli maja ehituseelarve oli koostatud 93.000 kr., mis Koolimajade Ehituslaenu- fondi Komisjoni nõudel vähendati 80.000 kr. Maja tegelikud ehituskulud aga tõu- sid ca 120.000 kr. Riigikontrolli nõudel selgitati kulude suurenemise põhjusi. Selle tulemusena ilmnnes, et keskkütte, kanalisatsiooni j.t. kulud olid ette nähtud küll tööde kirjelduses, kuid olid jäänud välja rahalisest kulude eelarvest.

Seni ei ole veel maksma pandud koolihoonete tüüpilisi projekte. Seetõttu paljud, peamiselt riigilt saadud laenuga ehitatud koolimajad, ei ole ratsionaalsed. Nõnda, näiteks, on ehitatud alevikes ja teistes keskustes, kus elukortereid küllalda- selt saada eramajades, koolimajadesse õpetajate kortereid, mis ajavad koolimajade ehituskulud suureks.

Olemasolevaid ja vastehitatud algkooli maju ei ole kasutatud alati otstarbe- kohaselt, näiteks, Viljandimaal Võhma uues algkoolihoones on koolijuhatajal nelja- ja õpetajal kolmetoaline korter, õpilaste käsitööpinki aga ei ole kuhugile pai- gutada ja see oli ruumi puudusel asetatud käimlasse.

Tartumaal, Nõo suures algkoolis ei ole käsitööklassi ja käsitööpingid kinnita- takse klassilaudade külge, mis ei ole sünnis ja rikub laudu. Seejuures elavad kooli- majas õpetajad vaatamata sellele, et alevikus on võimalik saada kortereid.

Rakvere linna gümnaasiumi uus hoone on üldiselt ehitatud suurena, kusjuures palju põranda pindalast on jäetud ruumidele, mis ei ole otseselt seotud õppetege- vusega või ei ole selleks hädavajalikud, nagu liiga avarad vestibüülid, koridorid, eriklassid jne. Seevastu klassiruumid on väiksed nii, et mitmes klassis esimesed koolilauad asuvad tihedalt õpetajalaua ja klassitahvli vastas. Klassiruumid on ehi- tatud ühesuurused, jättes arvestamata asjaolu, et algklassid tavaliselt suurema õpilaste arvu tõttu vajavad suuremaid klassirume.

Mitmetes uutes algkoolimajades on ruumide üldjaotus halb. On ehitatud ülearu ruumikaid saale (Kadila-Virumaal), mille järgi ei ole koolidel otsesest vajadust, ei vajata saale ka seltskondlikeks kogumisteks, kuna ligidal on rahvamajad. Kööke on tihti koolimajades rohkem kui nende järele tarvidus (Kadila ja Porkuni Virumaal). Klosettides on sageli puudulik ventilatsioon, mille tõttu rikutud õhk tungib teistesse ruumesse.

Järelekontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revidee- rimist teostati Riigikontrollis kui ka asutisis kohal. Revideerimise tulemusena võeti

selgitamisele riigikulude alal 7.508 kr., Tartu Ülikooli erisummade tuludes 1.419 kr., Tehnikaülikooli erisummade kulude ja tulude alal 477 kr., Riigikoolide põllumajapidamiste kuludest 149 kr. ja Pikalaenu Panga valitsemisel olevate operatsioonifondide alal Haridusministeeriumi osas 42.988 kr.

Riigikulude alal võeti selgitamisele 5.100 kr. põhjusel, et kaks asutist ei esitanud remonttööde kohta tehnilisi aruandeid või esitatud aruanded osutusid puudulikeks. Peale selle Riigikeskarhiivi alal võeti arhiivi erakorralisteks korraldustöödeks kulutatud summast 620 kr. selgitamisele tõendusdokumentide puudumisel. Ülejäänud osa moodustab ülenormi tasude maksmise, peamiselt teenistusvanusetasude alal, kus asutised maksid välja tasusid enne kui vanusetasu õiguslik aeg oli tarviliselt tõestatud või võtsid arvesse ekslikult teenistusi, mille arvestamist ei võimalda kehtivad seadused, näiteks, teenistus omavalitsuse ettevõtteis.

Tartu Ülikooli erisummade tulude alal silmakliiniku ehitustööde ettevõtjalt oli jäänud kinni pidamata töötasu maksmisel osa viivitustrahvi ülikooli kasuks, mis oli määratud töö tähtjaks mittelõpetamise tõttu.

Tallinna Tehnikaülikooli erisummade kulude alal oli makstud teenistustasusid õppejõududele üle seadusliku normi.

Riikliku Katsekoja aruannete revisjonil puudusi ei leidunud, kuid revisjonide teostamisel teistes asutistes Riigikontrollil tuli kahel korral kasutada Riikliku Katsekoja analüüse ehitustööde alal tarvitatud materjalide kohta. Analüüsid konstateerisid materjalide mittevastavust tehnilisile tingimusile. Küsimuste edaspidisel lahendamisel osutusid katsekoja mõlemad analüüsid ekslikeks ja asendati uutega.

Riigikoolide põllumajapidamiste alal oli jäetud ametisõiduarvete tasumisel arvesse võtmata põllumajapidamistes tasuta võõrastetubade kasutamine ja selle tulemusena võeti selgitamisele maksimi 150 kr. ulatuses. Aruandes näidatud puhaskasu 109.523 kr. arvutamisel ei ole võetud arvesse majapidamiste kõiki tarvilikke kulusi. Ehitised on arvel madalate hindadega ja sellest on arvutatud vananemiskulu 1,5% suuruses. Õiglase kulu leidmiseks peaksid hooned olema hinnatud vastavalt tõelisele väärtusele ja selle tõttu vananemiskulu suurem. Peale selle on mitmel juhul jäetud kuluks arvamata jooksvad remondikulud ja need kulud on arvatud hoone või vallasvara alghinnale juure. Sel puhul eseme hind tarvitamiselt kõrvaldamise ajaks on kõrgem soetamishinnast, näiteks, Särevere põllumajapidamises osteti 1936. a. veoauto hinnaga 2.000 kr., käesoleval aastal on tema hind juba 4.000 kr. Tähendatud ebaõigete põhimõtete rakendamise tulemusena on võimalik olnud näidata suurt puhaskasu ka põllunduskoolide ülalpidajaile renditud põllumajapidamisilt, vaatamata sellele, et rendihind koolide toetamise mõttes on kalkuleeritud nii madalalt, et selle arvel saab rentnik hoida hooned korras. Samuti on varade juurekasvuna kõrgelt hinnatud põldudesse paigutatud väetus, järgmiseks aastaks tehtud põlluharimistööd jne. Selle tulemusena on mõnes kohas sel teel välikapitali aastane suurenemine olnud kuni 8.000 kr.

Operatsioonifondide alal (Pikalaenu Panga valitsemisel) ei olnud Lauljate Liidule antud laenu 39.000 kr. pikendamisel kinni peetud kehtivast korrast ja muid laene 2.988 kr. suuruses oli osalt korraldamata või need jäetud tähtaegadel sisse nõudmata.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeaasta	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
		seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
1937/38	5.549	717	59	—	776	4.773
1938/39	11.874	3.797	185	36	4.018	7.856
Kokku	17.423	4.514	244	36	4.794	12.629

Ülevaade järeلكontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigisummade kulude alal.							
1933/34	337	—	337	—	—	337	—
1934/35	270	—	270	—	—	270	—
1935/36	9.442	—	9.442	—	—	9.442	—
1936/37	2.164	—	1.959	205	—	2.164	—
1937/38	14.576	—	5.501	1.364	—	6.865	7.711
1938/39	—	7.508	—	—	—	—	7.508
Erisummade kulude alal.							
1937/38	762	—	86	—	—	86	676
1938/39	—	460	—	—	—	—	460
Erisummade tulude alal.							
1937/38	595	—	595	—	—	595	—
1938/39	—	1.436	—	—	—	—	1.436
Koolide põllumajapidamiste arvete läbikäigu alal.							
1936/37	16.252	—	14.893	28	1.124	16.045	207
1937/38	678	—	678	—	—	678	—
1938/39	—	149	—	—	—	—	149
Operatsioonifond. (Pikalaenu Panga valitsemisel)							
1938/39	—	42.988	—	—	—	—	42.988
Materjalsete varade alal.							
1936/37	1.336	—	—	—	1.336	1.336	—
1937/38	1.939	—	1.939	—	—	1.939	—
Kokku	48.351	52.541	35.700	1.597	2.460	39.757	61.135

Ülevaade revideeritud aruannetest.
(tuhandetes kroonides)

Aruande nimetus	Seis 1. IV. 1938. a.	Sissetulek	Väljaminek	Seis 31. III. 1939. a.	Bilanss 31. III. 1939. a.	Arvete läbikäik	Tulud või kasu	Kulud või kahju
		Suurenemine	Väheneimine					
Riigitulud	—	60	—	—	—	—	—	—
Riigikulud	—	—	12.172	—	—	—	—	—
Deposiidid rahas	91	77	152	16	—	—	—	—
Deposiidid väärtapabereis	0,26	—	0,26	—	—	—	—	—
Operatsioonifondid ja koolide erisummad	102	187	177	112	—	—	—	—
Koolide põllumajapidamis- mised	—	—	—	—	3.521	10.577	104	—
Särevere Piimatehas	—	—	—	—	349	1.202	5	—
Tartu Ülikooli erisum- mad	—	—	—	—	654	11.263	—	112
Tallinna Tehnikaülikooli erisummad	—	—	—	—	85	782	70	—
Materjalsed varad	21.551	2.285	1.722	22.114	—	—	—	—
Teaduste Akadeemia	—	32	18	14	—	—	—	—
Laulupeofond ja „Eesti Kool“	5	12	13	4	—	—	—	—
Kultuurkapital	1.067	548	449	1.166	—	—	—	—

Kohtuministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 25 tehingute kava 256.836 kr. väärtuses. Proteste avaldati kahel korral. Ühel juhul ei antud nõusolekut Vangimajade Talitusele vangimajade teenijate ülikonnariide ja vahialuste palituriide ostmiseks ebasoodsa hinna tõttu. Uutel pakkumistel saavutati hinnaalandus 2.079 kr. Teisel juhul ei antud nõusolekut Tartu vangimajale seapeki ostmiseks samuti ebasoodsa hinna tõttu. Hiljem sooritati ost 121 kr. võrra odavamalt.

Toimingutest ja komisjonidest võeti osa 38 korral, mil puhul proteste või eriarvamusi ei avaldatud.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjone 52 asutises, kusjuures ilmnis mitmesuguseid puudusi 17 asutises, mille tulemusena võeti selgitamisele küsimusi 11.827 kr. ulatuses.

Kohtuasutistes selgus mitmel juhul väärnähteid saadud summade arvestamise ja edasiandmise alal. Neljas kohtuasutises oli korravastaselt antud avansse palga arvel. Ühes jaoskonnakohtus oli aktidele tehtud märkusi saadud maksude aktidel markides kustutamise kohta, kuid aktid tegelikult olid margistamata. Sama jaoskonnakohtunik oli pikema aja jooksul oma korteri kütteks tarvitanud riigipuid, ilma et nende väärtus oleks tasutud riigile. Kohtuministri poolt saadeti vastav toimetis järelduste tegemiseks Riigikohtule.

Ühe kohtupristavi revideerimisel selgus mitmesuguseid väärnähteid rahasummade arvestamise kui ka sõidurahade võtmise alal. Ringkonnakohtu poolt saadeti asi prokuratuuri korraldusse.

Kuues vangimajas materjalide ja tagavarade ülekasvud olid osalt arvele võtmata. Paaril korral oli vangimajades kõlbmatuks tunnustatud ja maha kustutatud tarvitamiskõlblikke varasid. Ühe vangimaja revideerimisel selgus peale muude väärnähte kalkultatsiooniaktide puudulikult koostamine selle kivitööstuse alal. Toodete omahinna hulka ei olnud arvestatud kõiki kulusid, mille tõttu müüdi tooteid isegi alla omahinna.

Notarite revisjonil selgus mitmesuguseid väärnähteid riigimaksude vastuvõtmise ja edasiandmise alal. Viie notari kohta saadeti toimetised vastavatele maksuinspektoritele tempeltrahvi määramiseks.

Aasta alguseks prokuratuuri korraldusse asju ei jäänud, aasta jooksul saadeti prokuratuuri korraldusse 1 asi, mis jäi aasta lõpuks prokuratuuri korraldusse.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Järellkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal.

Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele riigitulude alal 9.520 kr. mitte õigeaegse laekumise tõttu ja riigikulude alal 1.425 kr. mitmesuguste vorminõuete täitmata jätmise kui ka vähemate ülemäära maksmist tõttu.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aastad	Jäi õiendamata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvelevõtmise-ga K.	kokku K.	
1933/34	104	—	—	—	—	—	104
1935/36	1.153	—	—	—	—	—	1.153
1938/39	—	11.827	3.254	503	780	4.537	7.290
Kokku	1.257	11.827	3.254	503	780	4.537	8.547

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:		
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumise-ga Kr.	kokku Kr.
Riigikulud					
1937/38	360	—	180	180	360
1938/39	—	1.425	1.377	48	1.425
Riigitulud					
1938/39	—	9.520	—	9.520	9.520
Deposiidid					
1937/38	5	—	5	—	5
Kohtupristavitelt läbikäinud summad	16.069	—	13.320	2.749	16.069
Kokku	16.434	10.945	14.882	12.497	27.379

Ülevaade revideeritud aruannetest (tuhandetes kroonides).

Aruannete nimetus	Seis aruandeaasta alguseks	Sissetulek	Väljaminek	Seis aruandeaasta lõpuks	Bilanss aruandeaasta lõpuks	Arvete läbikäik a/aasta jooksul
		Suurenemine	Vähene-mine			
Riigitulud	—	833	—	—	—	—
Riigikulud	—	—	3.636	—	—	—
Deposiidid rahas	2.409	2.386	2.486	2.309	—	—
Deposiidid väärtpaperites	261	43	16	288	—	—
Varad	5.709	1.194	956	5.947	—	—
Vangitööd	—	—	—	—	1.204	5.634
Tööpõlgurite töölaagrid .	—	—	—	—	31	286

Majandusministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 1.140 tehingute kava 7.248.899 krooni ulatuses. Proteste avaldati 9 kava kohta 70.940 kr. ulatuses, milledest arvesse võeti 8, kogusummas 54.409 krooni.

Protestiti ühele tubakavabrikule väljaveetud tubakajahult toorainete sisseveotoli tagasimaksmise asjas 42.844 kr. suuruses, sest tolliseadus lubab sellist tagasimaksu ainult juhul, kui sisseveetud esemed viiakse välja ümbertöötatult. Nimeetatud tubakajahu suhtes aga puudusid andmed töötlemise toimingu kohta. Protest võeti arvesse, kuid sellega ei nõustunud tubakavabrik ja menetlus selles asjas kestab.

Peale selle ei pidanud Riigikontrolör küllaldaselt põhjendatuks ning avaldas eriarvamise Majandusministri ettepaneku kohta Vabariigi Valitsusele vähendada 45.000 kroonile ühe maksuvõlgniku tulumaksu, trahvi, lisaraha ja viivitusprotsentide võla kogusummat 72.210 krooni, millest tulumaksu põhivõlg oli 55.680 krooni. Vabariigi Valitsuse otsusega kustutati viivitusprotsendid, trahvid ja lisaraha tingimusel, et võlgnik tasub põhivõla 55.680 kr. Tasumisele kuuluvat osa suurendati seega 10.680 kr. võrra.

Varade tasulise omandamise ning tööde ja vedude teostamise kavade läbivaatamisel tehti ettepanekuid nende ebaseaduslikkude, ebaotstarbekohaste ja väärtõlgitsemist võimaldavate osade muutmiseks, mis võeti arvesse.

Toimingutest, komisjonidest ja nõukogudest võeti osa 117 korral. Eriarvamusi toimingute kohta avaldati ühel juhul, nimelt ühe tolliinspeksiooni ametiruumide laiendamiseks hoonele teise korra pealeehitamise küsimuses, kuna ametiruumide laiendamist oli võimalik otstarbekamalt lahendada samas majas asuva elukorteri ametiruumide alla võtmisega. Protest võeti arvesse ning loobuti hoonele teise korra pealeehitamisest.

Faktilist kontrolli teostati 73 korral, kusjuures puudusi leiti 19 korral, sellest tollialuste esemete tollitariifimise alal 7 korral, ja võeti selgitamisele 858 kr.

Riigikontrolli seisukohad esemete tariifimise asjus võeti tolliinspektorite vastavate otsustega arvesse 5 korral ja jäeti tähele panemata 2 korral. Tähelepanemata jäetud seisukohtade asjus esitati Riigikontrolli poolt protestid Tollipea-komiteele, kus rahuldati üks protest.

Ühe tolliinspeksiooni revideerimisel selgus, et metsamaterjalide (propside) tollirevideerimine ja laevale laadimine ei toimunud kehtivate seaduste ja määruste eeskirjade kohaselt, millele juhiti järelevalveasutise tähelepanu, kes tolliinspeksioonile tegi hoiatuse ja ühtlasi andis lähemaid juhtnööre metsamaterjalide tollirevideerimise kui ka nende laevale laadimise kohta.

Mitmesuguseid vähema ulatusega puudusi tolliasutiste asjaajamise ja arvepidamise alal leiti 11 korral ja aktsiiasutiste alal 1 korral, millised puudused kõrvaldati.

Peale selle teostati riikliku juurdemaksuga müüdnud telliskivide kasutamise kontrolli Harju-, Võru- ja Tartumaal. Kontrollimisel selgus, et mitmed telliskivitehased olid võtnud välja riikliku juurdemaksu telliskividelt, mis küll orderite kohaselt 1938. aastal ostjate poolt vastu võetud, kuid kontrollimise ajal (juuni- ja juulikuul 1939. a.) olid veel tehastest ära viimata ja tasumata; ka ei olnud mõned telliskivide ostjad riikliku juurdemaksuga ostetud telliskive kasutanud määruste kohaselt. Revisjoni tagajärjel on seni riigile tagasi makstud juurdemakse 1.550 kr. Puuduste lahendamine kestab.

Järelokrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded ja Riigikontrolli esindaja võttis osa revisjonikomisjoni liikmena Eesti Rahvusliku Jõukomitee 1938. a. aruande revideerimisest kahel korral. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele riigitulude alal 3.290 kr. ja läbikäigumaksu alal 2.982 kr. Peale selle selgitati aruandeaastal lõplikult eelmiste aastate aktide järgi seni summaliselt kindlakstegemata puudusi riigitulude alal 9.572 kr. ja läbikäigumaksu alal 893 kr.

Riigitulude alal selgitamisele võetud ja eelmiste aastate alal selgitatud summa koosneb peamiselt tulumaksust 11.148 kr. Selgitamisele võtmise oli tingitud eksitustest arvestamise ja seaduste rakendamise alal kui ka täiendavatest andmetest maksualuste tulude kohta.

Läbikäigumaksu alal oli summade selgitamisele võtmise tingitud sellest, et mõned maksustamisele kuuluvad ettevõtted olid jäänud ekslikult maksustamata.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aastad	Jäi õiendamata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:			Jäi õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokum. Kr.	tasumisega Kr.	kokku Kr.	
1936/37 . . .	71	—	71	—	71	—
1938/39 . . .	—	858	23	280	303	555
Kokku	71	858	94	280	374	555

Ülevaade järelokrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigitulud.							
1936/37 . . .	1.000	234	74	1.160	—	1.234	—
1937/38 . . .	4.954	9.338	497	7.723	3.013	11.233	3.069
1938/39 . . .	—	3.290	66	547	335	948	2.342

Aruandeliik/aasta	Jäi äiendama 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamiseks Kr.	Õiendati:				Jäi äiendama 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigikulud.							
1937/38	18.674	—	18.577	97	—	18.674	—
Varad.							
1937/38	130	—	—	—	130	130	—
Läbikäigumaks							
1937/38	871	893	534	895	335	1.764	—
1938/39	—	2.982	—	399	8	407	2.575
Kokku	25.629	16.737	19.748	10.821	3.821	34.390	7.976

Ülevaade revideeritud aruannetest.
(tuhandetes kroonides)

Aruannete nimetused	Seis aruandeaasta alguseks	Sissetulek	Väljaminek	Seis aruandeaasta lõpuks	Bilanss aruandeaasta lõpuks	Arvete läbikäik aruandeaasta jooksul
		Suurenemine	Vähene-mine			
Riigitulud	—	79.756	—	—	—	—
Riigikulud	—	—	10.813	—	—	—
Deposiidid:						
a) rahas	1.362	29.482	29.155	1.689	—	—
b) väärtpaberites ja valuutas	8	167	1	174	—	—
Varad	5.463	8.362	7.793	6.032	—	—
Operatsioonifondid ja erikapitalid	20.077	756	153	20.680	—	—
Rahvamajanduse elustamise fond	11.014	4.895	14.390	1.519	—	—
Rahvam. elust. fondist saadud summad	11	96	98	9	—	—
Eksportkrediidi kindlustam. fond	28	—	—	28	—	—
Väljaveo soodustamise erifond	61	—	16	45	—	—
Läbikäigu- ja erimaks	—	2.020	2.020	—	—	—
Kaubanduskomitee erisummad	—	21	18	3	—	—
E. V. tulude ja kulude eelarve täitmise aruanne	—	107.169	106.901	268	—	—
E. V. kassaaruanne	14.456	118.279	116.137	16.598	—	—
Riigikassa bilanss 31. III. 1939	—	—	—	—	350.971	—
Loodusvarade Instituut	—	—	—	—	41	671

Põllutööministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 226 mitmesugust tehingute kava, millistest hinnatavaid oli 1.542.789 kr. väärtuses. Proteste avaldati 2 kava kohta, nimelt: 1) fondi maapidaja õiguste ülekandmise vastu — seadusliku aluse puudumisel ja 2) töövõttelepingu sõlmimise vastu, milleks puudus seaduslik alus. Mõlemad protestid võeti arvesse. Tingimusi anti nõusolek 11 kava teostamiseks. Siin nõuti muudatusi ja parandusi riigihuvide kaitseks kui ka kavade kooskõlastamist kehtivate seaduste ja määrustega.

Vabariigi Valitsusele avaldas Riigikontrolör eriarvamuse ühe Põllutööministri ettepaneku kohta: ministeeriumi ja eraisiku vahelise metsamaa vahetamise asjas, leides, et kavatsus ei ole kooskõlas Maakorralduse- ja Metsaseaduste põhimõttega ja et vahetatavate maaalade ja päraldiste väärtused ei ole võrdsed, mispärast vahetust ei saaks toimetada hindamata vahetusobjekte. Vabariigi Valitsus kinnitas ministri ettepaneku, kuid hiljem teostati siiski vahetatavate üksuste hindamine Põllutööministeeriumi poolt, kusjuures selgus, et riigi poolt vahetuseks vastu antava metsa väärtus on 13.622 kr. võrra kõrgem. Vahetus on seni veel teostamata.

Toimingutest, komisjonidest ja nõukogudest Põllutööministeeriumi alal võeti osa 132 korral. Proteste või eriarvamusi ei avaldatud.

Faktilist kontrolli teostati 61 asutises. Puudusi leiti 30 juhul ning võeti selgitamisele summasid 1.455 krooni ulatuses. Puudused esinesid suuremalt jaolt arvepidamise ja asjaajamise alal. Puudustest teatati ministeeriumile, kelle poolt tehti korraldused nende kõrvaldamiseks. Puuduste pärast asjaajamise ja arvepidamise alal ning nõrga järelevalve eest karistati nelja metsaametnikku distsiplinaarkorras.

Prokuratuuri korraldusse saadeti ühe kohapealse revisjoni materjal, kus metsnikul ilmnis temale väljaantud avansi alal 330 krooniline puudujääk. Hiljem puudujääk tasuti ning kohus karistas ametnikku vangistusega tingimusi. Teisel juhul saatis Riigimetsade Talitus revisjonimaterjali kohtu korraldusse. Ametnikku karistati jaoskonna kohtuniku poolt tingimusi. Eelmisest aastast prokuratuuri korraldusse jäänud 2 toimingut lahendati aruandeaastal süüdlaste karistamisega tingimusi.

Asundusameti ehituste alal selgus revisjonil, et seal on tarvitatud alaväärtuslikku puumaterjali ning ehitamisel kõrvale kaldunud projektidest ega pole täidetud kõiki tehnilisi nõudeid.

Järell kontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist toimetati nii Riigikontrollis kui ka asutistest kohtadel. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele riigieelarve tulude alal 7.280 krooni, riigieelarve kulude alal 1.264 krooni, erikapitalide alal 9.524 kr., varade ja materjalide aruande alal 6.307 krooni ja Asundusameti deposiitsummade alal 2.548 krooni.

Selgitamisele võetud summad koosnevad peaaesjalikult: tulude alal võlakohustuste vastu müüdnud kuid tähtajaks tasumata metsahinnast; riigieelarve kulude alal puudulikult tõestatud ehituskuludest ja üle normi makstud sõidu- ja arstiabikuludest; erikapitalide alal seakasvatuse edendamise fondi ning puu- ja aedvilja väljaveokontrolli erimaksu puudulikult tõestatud ehitus- ja üle normi makstud sõidu- ja arstiabikuludest; veisekasvatuse edendamise fondi tapamajalt tasumata tulust ja metsamajanduskapitali erisummadest tehtud ehituskuludest, mis olid puudulikult tõestatud; varade ja materjalide alal arvestamata ehituste ja kapitaalremontide kuludest ja Asundusameti deposiitide alal deposiitide arvele kandmata tagatiste summast.

Asundusameti aruannete revideerimisel tegi raskusi ehituste alal tehniliste aruannete hiline saamine. Uudismaa asundustes on veejuhtmete ja teede korraldamiseks toetuse määramisel ületatud Asundustegevuse korraldamise määruses ettenähtud norm — 50 kr. korraldatava maaala hektaarile.

Asundusamet võlgnes 31. XII. 1938. a. A/s. Eesti Metsatööstusele 149.996 kr. metsamaterjalide eest, missugune võlg on tekkinud alates 1936. a. ning tõuseb ca 50%-le aruandeaasta ehituskrediidist.

Selgitamisele võetud summade kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Eelmisest aastast prokuratuuri korraldusse jäänud 4 toimetisest lõpetati kriminaaljälitamine kahe ametniku kohta ja jäi aasta lõpuks prokuratuuri korraldusse kaks asja.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aastad	Jäi õiendamata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:			Jäi õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	kokku Kr.	
1936/37	980	—	—	—	—	980
1937/38	502	—	—	369	369	133
1938/39	—	1.455	166	1.013	1.179	276
Kokku	1.482	1.455	166	1.382	1.548	1.389

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Arvan- dus- liik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigikulud.							
1937/38 . . .	5.528	—	4.729	327	5	5.061	467
1938/39 . . .	—	1.264	3	16	—	19	1.245
Riigitulud.							
1937/38 . . .	88.247	—	75.347	12.900	—	88.247	—
1938/39 . . .	—	7.280	—	—	—	—	7.280
Erikapitalid.							
1936/37 . . .	432	—	432	—	—	432	—
1937/38 . . .	1.159	—	1.159	—	—	1.159	—
1938/39 . . .	—	9.524	—	421	—	421	9.103

Aruande- liik/aasta	Jäi õien- damata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti sel- gitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õienda- mata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasumi- sega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Varad ja materjalid.							
1937/38 suurenemine .	11.785	—	11.785	—	—	11.785	—
1938/39 suurenemine .	—	5.497	—	—	—	—	5.497
1938/39 vähenemine .	—	810	—	—	—	—	810
Deposiitsum- mad.							
1938/39 Asundusamet	—	2.548	—	—	—	—	2.548
Asundusamet.							
1937	433.386	—	433.380	6	—	433.386	—
Kokku	540.537	26.923	526.835	13.670	5	540.510	26.950

Ülevaade revideeritud aruannetest
(tuhandetes kroonides).

Aruannete nimetused	Seis aruande- aasta alguseks	Sissetulek	Välja- minek	Seis aru- andeaasta lõpuks	Bilanss a/aasta lõpuks	Arvete läbikäik
		Suure- nemine	Vähene- mine			
Riigitulud	—	6.288	—	—	—	—
Riigikulud	—	—	7.916	—	—	—
Deposiidid rahas	249	226	104	371	—	—
„ välisvaluutas ja väärtpaberites	31	3	6	28	—	—
Varad ja materjalid	6.673	1.021	643	7.051	—	—
Operatsiooni- ja laenufon- did	3.944	243	9	4.178	—	—
Maaseadusega võõrandat- ud põllumajandusliku inventari arved	—	—	—	—	178	432
Asundusamet	—	—	—	—	3.553	3.784
Asundusameti deposiidid rahas	58	54	14	98	—	—
Jahikapital	—	—	—	—	117	300
Metsamajanduse kapital	—	—	—	—	368	1.793
Seakasvatuse edendamise kapital ja Kuremaa sea- kasvatuse katsejaam	—	—	—	—	119	592
Kanamunade väljaveo- kontrolli erimaks ja Kehtna kontrollkanala	—	—	—	—	21	85
Lina- ja linaseemne eri- maks	—	—	—	—	13	107
Puu- ja aedvilja erimaks	—	—	—	—	249	666
Kartuli veokontrolli eri- maks	—	—	—	—	14	59
Piimasaaduste väljaveo erimaks	—	—	—	—	145	602
Kalakauba väljaveo eri- maks	—	—	—	—	7	27
Tapaloomade pealt võetav riigimaks	—	—	—	—	754	1.433
Hobuste, lammaste ja lam- baliha väljaveo erimaks	—	—	—	—	3	13
Veisekasvatuse edendami- se fond	—	—	—	—	101	691

Siseministeerium.

Keskasutis ja Politseitalitus.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 46 tehingute kava 228.193 kr. ulatuses. Protest avaldati 1 kava kohta, mille järgi Politseitalitus kavatses osta jalgrattaid pakkumisi toimetamata. Protesti puhul korraldati pakkumised.

Toimingutest ja komisjonidest võeti osa 17 korral.

Siseministeeriumi korralduses oleva Tallinnas, Paldiski mnt. nr. 1 asuva korter nr. 1 ümberehitamiseks sõlmiti leping ehitusettevõtte „Ehitajaga“ hinnaga 9.221 kr. Hiljem saadeti eelkontrolli teostamiseks täiendav eelarve lisatööde kohta 5.498 kr. suuruses, mille seas ka trepikoja remondi ja elektrijuhestiku ümberkorraldamise kulud. Nende lisatööde kohta puudus vajadusakt ja Teedeministeeriumi poolt kinnitatud projekt ja see eelarve ei olnud läbivaadatud Teedeministeeriumi poolt, mille tõttu ei antud nõusolekut tähendatud tööde läbiviimiseks. Sellepeale kutsuti Siseministeeriumi poolt kokku komisjon Riigikontrolli osavõtul lisatööde ulatuse ja vajaduse kindlakstegemiseks. Komisjonis selgus, et need lisatööd olid tegelikult peaaegu kõik juba läbi viidud. Sellepärast ei võtnud Riigikontroll nende tööde suhtes seisukohta eelkontrolli korras ja jättis need lisatööd 5.498 kr. väärtuses õigeks tunnistamata 1939/40. a. kuluaruande järgi. Kokku on selle üksiku korteri ümberehitamiseks kulutatud 13.192 kr., mis on liialt suur summa, ja pealegi muutub küsitavaks selle korteri otstarbekohane kasutamine tulevikus.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni 82 asutises, kusjuures puudusi leiti 8 asutises 897 kr. ulatuses.

Tallinna aadress- ja leiubüroos ei olnud leitud asjade müügist laekunud rahast ja leitud rahasummadest ette näidata 164 kr., mis revideerimise ajal kaeti. Karistusena büroojuhataja paigutati ümber alamale teenistuskohale.

Üks välispolitseikomissar oli oma korteri kütteks kasutanud riigipuid ilma et nende hinna oleks tasunud riigile, mis puhul revideerimistoimetis on saadetud prokuratuuri korraldusse.

Ühel konstaablil olid postiteel saadud summad 89 kr. pikemat aega arvele võtmata ja edasi andmata, mis eest teda distsiplinaarkorras karistati.

Ühes politseiasutises ilmnedid väärnähted summade arvelevõtmise alal.

Aasta alguseks prokuratuuri korraldusse asju ei jäänud, aasta jooksul saadeti prokuratuuri korraldusse 1 asi, mis jäi aasta lõpuks prokuratuuri korraldusse.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Järelekontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal. Revideerimise tulemu-

sena võeti selgitamisele kulude alal 216 kr. Summade selgitamisele võtmise ja õien-
damise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Piirivalve Talitus.

Elkontrolli korras vaadati läbi 13 tehingute kava 50.598 kr. suuruses, mille-
deks avaldati nõusolek.

Toimingutest ja komisjonidest võeti osa 5 korral. Proteste ei avaldatud.

Faktilise kontrolli korras revideeriti 4 üksust, millest kaks olid korras, kuna
kahes üksuses oli puudusi, milledest teatati Piirivalve Ülemale.

Järelkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Aruannete
revideerimisel selgitamisele võetud summa on näidatud allpool toodud tabelis.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aasta	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:			
		seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasu- misega Kr.	arvele võtmisega Kr.	k o k k u Kr.
Keskasutis ja Politseitalitus.					
1938/39	897	—	280	617	897
Piirivalve Talitus.					
1938/39	393	345	3	45	393
Kokku	1.290	345	283	662	1.290

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Arundeliik/aasta	Jäi õien- damata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasu- misega Kr.	arvele võtmisega Kr.	k o k k u Kr.	
Keskasutis ja Po- litseitalitus.							
Riigikulud.							
1937/38	75	—	12	63	—	75	—
1938/39	—	216	138	78	—	216	—
Piirivalve Talitus.							
Riigitulud.							
1938/39	—	211	—	—	—	—	211
Riigikulud.							
1937/38	468	—	—	—	—	—	468
1938/39	—	141.052	—	—	—	—	141.052
Deposiidid.							
1938/39	—	3.223	—	—	—	—	3.223
Sissetulek	—	22.437	—	—	—	—	22.437
Väljaminek	—	—	—	—	—	—	—
Ajutised Maavalit- sused.							
Arvete läbikäik.							
1936/37	337	—	337	—	—	337	—
1937/38	12.318	—	11.021	345	952	12.318	—
Kokku	13.198	167.139	11.508	486	952	12.946	167.391

Ülevaade revideeritud aruannetest
(tuhandetes kroonides)

Aruannete nimetused	Seis aruandeaasta alguseks	Sissetulek	Väljaminek	Seis aruandeaasta lõpuks
		Suurenemine	Väheneimine	
Keskasutis ja Politseitalitus.				
Riigitulud	—	368	—	—
Riigikulud	—	—	4.568	—
Deposiidid rahas	201	399	371	229
Varad	4.160	820	603	4.377
Filmikapital	14	51	38	27
Politseiametk. läbikäiv. summad .	—	2.325	2.325	—
Operatsioonifondid	27	—	—	27
Piirivalve Talitus.				
Riigikulud	—	—	1.658	—
Säästsummad	6	13	11	8
Üleminevad summad	—	2	2	—

Sotsiaalministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 18 mitmesugust tehingute kava kogusummas 100.161 kr. väärtuses, millede teostamiseks avaldati nõusolek.

Vabariigi Valitsusele esitatavais asjus avaldas Riigikontrolör eriarvamuse Kuressaares riigi nimele kinnistatud end. „Bartolomei“ sihtasutise kinnisvara tasuta kohalikule maavalitsusele andmise kohta, sest Riigivarade seaduse järgi on see lubatud, kui omavalitsus vajab vara sunduslikult ülalpeetavate tervishoiu-, hariduse- või hoolekandeesutiste jaoks või kavatseb kasutada üldtarvidusteks. Sarnased andmed aga nimetatud maavalitsuse kohta puudusid. Peale selle tekkis vaidlusi selle vara ebaõieti riigi nimele kinnistamises. Asi anti erikomisjoni lahendada.

Toiminguid, komisjonest ja nõukogudest võeti osa 19 korral, kusjuures proteste või eriarvamisi ei avaldatud.

Faktilist revisjoni teostati 15 asutises, kusjuures ilmnnes mitmesuguseid puudusi 11 asutises ja võeti selgitamisele summasid 7.709 kr. ulatuses.

Narva rinnalaste- ja emadekodus ilmnnes, et asjaajaja oli omastanud 536 krooni perekondades kasvatatavate laste ülalpidamiseks 1938/39. a. arvel määratud summadest ja puudujäägi varjamiseks oli koostanud fiktiivallkirju toetuste edasimaksimise kohta. Asja ilmsikstulekul asjaajaja surmas enese. Asjatoimetis saadeti prokurörile nõrgas järelevalves süüdi olevate isikute selgitamiseks ja nende kohta seisukoha võtmiseks.

Üks tööinspektor oli ministeeriumilt saadud avanssidest omastanud 500 krooni ja selle varjamiseks oli koostatud ebaõiged avansiaruanded, jättes neis ministeeriumilt saadud summadest osa näitamata. Asja ilmsikstulemisel asjaosaline samal päeval hiljem tasus kõrvaldatud summa. Juhtumisest teatati prokurörile. Tööinspektor lahkus Sotsiaalministeeriumi teenistusest.

Loodushoiu ja Turismi Instituudi ühe allasutise arvepidamise revisjonil ilmnnes, et kaks pargivalvurit olid jätnud edasi andmata asutisele lõbusõidupaadi kasutamisele vastuvõetud tasusid. Revisjoni tulemusena valvurid vallandati ja nende ülemusele tehti märkus nõrgas järelevalves.

Puudustkannatavate laste toitlustamise punktide revideerimisel osutus ühes punktis kohalikult pagari- ja kondiitritööstuselt ostetud leib alaväärtuslikuks. Revisjoni tagajärjel kohalik linnavalitsus võttis leivaga varustamise ümberkorraldamisele.

Ülejäänud asutistes ilmnnes vähemaid puudusi arve- ja majapidamise alal.

Järellkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati Riigikontrollis ja asutistes kohal. Revideerimise tulemusena võeti

selgitamisele riigikulude alal 131.888 krooni, erikapitalide alal 3.761 krooni, deposiitide alal 30.383 krooni ja varade alal 7.959 krooni.

Riigikulude alal jäi suurem summa selgitamisele põhjusel, et erakorralisest eelarvest puudustkannatavate laste abistamiseks antud 126.000 kr. tarvitamise kohta ministeerium ei saanud esitada aruandeid tähtajaks ja need jäid revideerimata.

Üks vaimuhaigla ei olnud esitanud hoonete remondikulude kohta Arveseaduses ettenähtud tehnilist aruannet 3.196 krooni suuruses.

Peale tähendatud summade võeti summasid selgitamisele kulude puuduliku tõestamise või alusetu väljamaksmiste tõttu.

Erikapitalide alal võeti summasid selgitamisele peamiselt kulude puuduliku tõestamise tõttu. Peale selle üks asutis oli näidanud ekslikult oma aruandes kapitali juurekasvuna ministeeriumi keskasutiselt laenuks saadud summa, suurendades seega ebaõieti oma puhaskasu. Pensionikapitali aruandes oli jäänud näitamata kapitali võlgnikud ja ei olnud alati võetud viivitusega makstud pensionikapitali maksudelt seaduses ettenähtud viivitustrahve. Üks asutis ei olnud välismaiseid kuluarveid tempelmaksustanud, kuigi sellele Riigikontroll juhtis tähelepanu. Arved saadeti maksuinspektori korraldusse ja asutise toleaeagset juhatajat määrati tasuma tempelmaksu ja maksuma tempeltrahvi.

Deposiitide alal võeti summad esialgu selgitamisele põhjusel, et need summad olid teistele asutistele edasi makstud, mille kohta aga vastavad tõendusdokumendid puudusid. Dokumendid esitati täiendavalt ja summade edasimaksmised osutusid seaduspärasteks.

Näitamata oli materjalsete varade aruandes esemeid 4.805 kr. eest ja aruandes näidatud varadest oli tõendusdokumentideta kantud väljaminekuks varasid 3.154 kr. suuruses.

Eelmisel aastal selgitamisele võetud summade lahendamise kohta olgu märgitud, et Riigikontrollnõukogu määras ministeeriumi keskasutisest ühte ametnikku riigile tagasi maksuma 302 kr. saadud teenistusvanusetasust, kuna temale vanusetasu maksmisel oli arvestatud omavalitsuse ettevõttes — Tallinna Linnaapteegis — teenitud aeg 8 aastat vanusetasu õiguslikuks ajaks. Asjaosaline keeldus tagasimaksumust ja kaebas edasi Riigikohtule. Riigikohus jättis kaebuse tagajärjeta ja seletas, et seaduse kohaselt tuleb riigiteenijatele vanusetasu maksmisel arvestada omavalitsuse teenitusest ainult omavalitsuste asutistes aga mitte ettevõtteis teenitud ajaga.

Summade selgitamisele võtmise ning õiendamise kohta annavad ülevaate lisatud tabelid.

Aruandeaastaks prokuratuuri korraldusse asju ei jäänud, aruandeaastal saadeti 1 asi, mis jäi prokuratuuri korraldusse.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aasta	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:			Jäi õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
		arvele võtmisega Kr.	tasumisega Kr.	kokku Kr.	
1938/39	7.709	—	173	—	7.536

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandelik/aasta	Jäi õien- damata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumen- tidega Kr.	tasumi- sega Kr.	tagasi- maksu määrami- sega Kr.	kokku Kr.	
Riigikulud.							
1937/38	103.380	—	102.812	266	302	103.380	—
1938/39	—	131.888	—	—	—	—	131.888
Erikapitalide ja erisummade kulud ja tulud.							
1936/37	2.135	—	2.135	—	—	2.135	—
1937/38	2.983	—	2.938	45	—	2.983	—
1938/39	—	3.761	—	—	—	—	3.761
Deposiidid.							
1937/38	23.161	—	23.161	—	—	23.161	—
1938/39	—	30.383	30.383	—	—	30.383	—
Varad.							
1934/35	4.194	—	4.194	—	—	4.194	—
1936/37	125.614	—	125.614	—	—	125.614	—
1937/38	5.614	—	—	—	—	—	5.614
1938/39	—	7.959	—	—	—	—	7.959
Kokku	267.081	173.991	291.237	311	302	291.850	149.222

Ülevaade revideeritud aruannetest
(tuhandetes kroonides).

Aruannete nimetused	Seis 1. IV. 1938. a.	Sissetulek	Väljaminek	Seis 31. III. 1939. a.
		Suurenemine	Vähennemine	
Riigitulud	—	224	—	—
Riigikulud	—	—	8.075	—
Deposiidid rahas	53	235	257	31
Deposiidid väärtpaberites	9	10	10	9
Erikapitalid	1.021	5.734	5.016	1.739
Varad	3.985	5.625	2.101	7.509

Sõjamineisterium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 477 tehingute kava 23.241.641 kr. suuruses, kusjuures protestiti hinna kalliduse tõttu kaks tehingute kava 648 kr. suuruses ja puudulikkuse tõttu kolm tehingute kava. Protestid võeti arvesse. Tingimusi anti nõusolek 7% tehingute kavadest. Viimastes esinesid mitmesugused puudused ja eksimused, muuseas ka eksimus tehingu summa väljaarvestamises.

Toimingutest, komisjonidest ja nõukogudest võeti osa 333 korral.

Faktilise kontrolli korras revideeriti väeosi ja asutisi 41 korral (30 üldist ja 11 osalist revisjoni), kusjuures 32 väeosas ja asutises oli puudusi, milledest teatati vastavatele ülematele, kellede korraldusel puudused likvideeriti ja mõned süüdlased distsiplinaarselt karistati. Näiteks, ühe tehnilise väeosa revideerimisel selgusid suuremad korratused majapidamises, mis osalt omasid süüteo tunnemärke. Nii viidi läbi lennukite ehituseks laudade ostuoperatsioon vaheltkaupleja kaudu, kes töötas müüjaga kokkulepitud protsentide alusel. Ostu teostamisel kalduti kõrvale maksvast seaduslikust korrast, kusjuures kohale saadetud väeosa esindaja valis välja ja saatis riigi kulul väeosas 27,5 tihumeetrit laudu, milledest osutusid kõlbulikuks 3,7 tihumeetrit. Mittekõlbulikud lauad anti müüjale tagasi ja veokulu nõuti sisse väeosa korraldusel. Väeosa ülemale, kes isiklikult selle ostuoperatsiooni läbiviimist korraldas, tehti meeletuletus eelkontrolli määruse rikkumise pärast. Väeosa säästvara ettevõtte revideerimisel selgus, et osa saaki, mis oli ettevõttest välja saadetud, ei olnud sihtkohas arvestatud. Toimetis ses asjas saadeti vastavale ülemale juurdluse tegemiseks. Väeosa vabateenija võttis enese peale aseisiku kaudu väeosa majandusülemala poolt väljaantud tööd, missugune teguviis ei ole kooskõlas riiklike hangete eeskirjadega. Majandusülemala karistati noomitusega. Peale selle selgusid mitmesugused üldised puudused, nagu tempelmaksustamata arved, ebaõiged kulud ja eelarveseaduse rikkumised. Revideerimise tagajärjel üks ametisik paigutati teisele ametikohale.

Teises väeosas leiti eksimisi Riigi hanke seaduse eeskirjade vastu, ebaõigeid kulusid, suuremaid arvestamata ülekasvusi ainetes ja kahjulikkudest putukatest rikutud aineid. Põllumajapidamise kohta ei olnud eelarvet ega aruannet kokku seatud. Puudused kõrvaldati ja vastav ülem avaldas käsukirja põllumajandusliikude (aiandusliikude) ettevõtete arvepidamise kohta.

Kolmanda väeosa revideerimise materjali kohta tegi vastav ülem otsuse: „grupis palju puudusi, mis tingitud lohakast asjaajamisest, mille peale juhin grupiüli tähelepanu“.

Ühe asutise revideerimisel selgus puudujääk sõduritepoes, mis oli ühenduses raiskamisega. Summa tasuti süüdlase poolt. Samas väeosas oli tehtud ebaõigelt kulusid riigisummadest, missugused maksti tagasi.

Teistes revideeritud väeosades ja asutistes korduvatest puudustest oleks märkida rohkem toidupäevade arvestamine kui õigus (viies väeosas).

Faktilistel revideerimistel selgus muuseas, et väeosades ja asutistes ei peeta kinni seadluse nõudest ning riigi veo- ja sõiduabinõusid kasutatakse isiklikuks otstarbeks väeosa asupaikades, kus ei ole takistusi era veo- ja sõiduabinõude hankimiseks, näit. Tartus, Tallinnas jne. Ka ei saadud isiklike vedude kohta tuua mingisuguseid asjaolusid, mis oleks sundinud riigi veoabinõusid tarvitama (autosid oli tarvitatud ühest korterist teise kolimisel, suvituskohhta sõitmisel, oma talusse kraami vedamisel jne.). Ühes väeosas oli üht veoautot eelarveaasta vältel isiklike vedudeks kaks korda rohkem tarvitatud kui ametlike vedudeks. Ka on jäetud tasumata pikemat aega bensiini- ja õlikulud autode ebaseaduslikul kasutamisel ning tehtud ebaõigeid sissekandeid autosõitude registreerimise raamatus sõidu sihtkoha varjamiseks, et pääseda kulude tasumisest.

Faktiliste revideerimiste tagajärjel tasuti riigisummadesse ebaõigete kulude arvel 2.069 kr. ja võeti varasid arvele 8.367 kr. väärtuses (peamiselt ülekasvud ainetes). Selgitamisele võetud summad õiendati väeosade ja asutiste poolt Riigikontrolli nõuete kohaselt. Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Riigikontrolli ettepanekul prokuratuuri korraldusse saadetud asjadest jäi aasta alguseks prokuratuuri korraldusse üks asi, aasta vältel saadeti kaks asja, aasta jooksul lahendati süüdistuse tõstmisega ja kohtu poolt karistamisega üks asi, jäi aasta lõpuks prokuratuuri korraldusse kaks asja.

Järelekontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimisel võeti selgitamisele riigikulude alal 1.468.027 kr., depositeerimise alal 1.830 kr., Teedeministeeriumi krediidi kulude alal 388 kr., rahvamajanduse elustamise fondist saadud summade kulude alal 15.949 kr.

Selgitamisele võeti summasid väeosade ja asutiste rahaliste kulude, peamiselt aga normeeritud varustuse aruannete (toidu, hobusemoona, kütte, valgustuse, kraami ja vooeri) ja valmistusoperatsioonide alal. Korduvatest puudustest oleksid märkida: intendantuuri ladudest saadud ainete arvestamine ebaõigete hindadega või osaliselt arvestamata jätmine; normihindade ebaõige käsitlemine; varustusel olijate arvu ebaõigelt näitamine; eelarveaasta algul eelmise aasta ainete ülejääkide ebaõigete hindadega arvele võtmine; ebaseaduslike maksimisi ametisõidutasude, laagripäevarahade ja teenistustasude alal. Peale ülalnimetatud korduvate puuduste oleksid veel märkimisväärsed puudused: riigile kuuluva säästuosa ebaõigelt arvestamine; eelarveaasta lõpul ainete ülejääkide, normiaruandes lisanormide ja erivarustuse ebaseaduslikult kuluskandmine.

Ka leidus aritmeetilisi eksimusi riigi kahjuks.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annavad ülevaate lisatud tabelid.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aastad	Jäi õiendamata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Õiendamata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
1935/36	185	—	—	—	185	185	—
1936/37	625	—	227	398	—	625	—
1937/38	542	—	—	—	352	352	190
1938/39	—	14.054	1.835	2.069	8.367	12.271	1.783
Kokku	1.352	14.054	2.062	2.467	8.904	13.433	1.973

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õiendamata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õiendamata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja dokumentidega Kr.	tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigikulud.							
1935/36	22.697	—	—	—	—	—	22.697
1936/37	275.721	—	40.883	1.431	—	42.314	233.407
1937/38	790.843	—	534.054	428	—	584.482	206.366
1938/39	—	1.468.027	233.680	5.536	116	239.332	1.228.695
Deposiidid.							
1938/39: väljaminek	—	1.830	1.830	—	—	1.830	—
Teedeministeeriumi krediidi kulud.							
1938/39	—	388	—	—	—	—	388
Rahvamajanduse fondist saadud summade kulud.							
1937/38	—	15.949	—	114	—	114	15.835
Kokku	1.089.266	1.486.194	860.447	7.509	116	868.072	1.707.388

Ülevaade revideeritud aruannetest
(tuhandetes kroonides).

Aruannete nimetused	Seisaruande aasta algu- seks	Sissetulek	Väljaminek	Seisaruande aasta lõpuks	Bilanss aru- ande aasta lõpuks	Arvete lõpitaik	Aruandeaasta	
		Suure- nemine	Vähe- nemine				kulud	tulud
Riigitulud	—	106	—	—	—	—	—	—
Riigikulud	—	—	22.239	—	—	—	—	—
Deposiidid	182	4.315	4.353	144	—	—	—	—
Materjalsed varad	84.732	1.849	850	85.731	—	—	—	—
End. Läänemaa Õpetajate Semi- nari põllumajand. kulude ope- ratsioonifond	6	—	1	5	—	—	—	—

Aruannete nimetused	Seis aruande- aasta algu- seks	Sissetulek		Väljaminek		Seis aruande- aasta lõpuks	Bilanss aru- andeaasta lõpuks	Arvefe- läbikääk	Aruandeaasta	
		Suure- nemine	Vähe- nemine	kulud	tulud					
Teedeministeeriumi krediidi kulud	—	—	31	—	—	—	—	—	—	—
Lennuväelastele abiandmise kapital	—	—	—	—	—	15	1	—	—	—
Sõjaminesteeriumi laenukapital	—	—	—	—	—	52	21	—	—	—
Sõjateadusliku kirjanduse edendamise kapital	—	—	—	—	—	18	16	—	—	—
Ajakiri „Sõdur“	—	—	—	—	—	13	175	—	—	—
Arsenal	—	—	—	—	—	4.705	15.750	—	—	—
Rahvamajanduse elustamise fondist saadud summad 1937/38. a.	5	2.203	2.198	10	—	—	—	—	—	—
Väeosade ja asutiste säästsummad	380	669	627	422	—	—	—	—	—	—
Sõjaminesteeriumi Hobusekasvandus	—	—	—	—	—	196	—	—	89	90
Vabadusristi Kavaleride kodu	—	—	—	—	—	162	—	—	87	89

M ä r k u s : Sõjaväeseadluste alusel antakse peale rahaliste kulude aruannete veel 6 liiki aruandeid normeeritud varustuse peale (toitluse alal — 449, hobusemoona alal — 420, kütte alal — 42, valgustuse alal — 42, kraamivarustuse alal — 113 ja voorivarustuse alal — 40).

Arsenal.

Kapitalid.

Arsenali kapitalid 1938/39. eelarveaastal kujunesid järgmiselt:

Põhikapital suurenes aruandeaastal 784.294 kr. võrra, sellest 690.000 kr. saadi Rahvamajanduse elustamise fondist ja 94.294 kr. väärtuses saadi Sõjamineis-teeriumilt tasuta mitmesugust vara.

Tagavarakapital suurenes 1937/38. eelarveaasta ülejäägist juurekantud 3.767 kr. võrra.

Tööstuse arendamise kapital 4.709 kr. moodustati 1937/38. eelarveaasta üle-jäägist Arsenali põhikirja muutmise seadluse (RT 1937, 65, 557) alusel.

Amortisatsioonikapital suurenes varade amortisatsioonisumma 133.952 kr. võrra. Vähenes aga tähendatud kapital 21.247 kr. varade mahakustutamise ja ümber-hindamiste arvel. Nettosuurenemine oli 112.705 kr.

Tulud-kulud.

Kogusummas saadud tuludest moodustasid tootmistulud 99% ja muud tulud 1%.

Kuludest moodustasid tööjõutasud 24,71%, äratarvitatud materjal 29,77% kaudsed kulud 41,68%, muud otsekohesed kulud 2,79% ja erakorralised kulud 1,05%.

Võrreldes põhi- ja lisaelarvega saadi rohkem tulusid tootmisest 2,47% ja muid tulusid 17,65%.

Võrreldes põhi- ja lisaelarvega vähenesid tööjõutasud 2,43%, materjalikulud 0,59%, muud otsekohesed kulud 0,31%, kaudsed kulud 1,97% ja erakorralised kulud 0,64%.

Tulude ülejääk saavutati 96.955 kr.

Bevisjoni-tulemused.

Revideerimisel järelkontrolli korras ilmnasid vähemad puudused.

Teedeministeerium.

Üldosakond, Maanteede Talitus, Ehitusosakond ja Õhusõiduosakond.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 72 tehingukava 1.785.642 kr. ulatuses. Proteste avaldati 7 kava kohta 2.133 kr. ulatuses. Arvesse võeti 6 protesti.

Ehitusosakonna poolt sõlmida kavatsetavate lepingute (Keila-Joa suvilate nr. 8 ja 9 lõpule ehitus, Piirivalve Petseri jsk. majandushoone, Piirivalve Kunda rajooni Vainopää kordoni hoone ja Kuressaare viinalao ehitused) läbivaatamisel Riigikontrolli poolt vähendati lepingu hinna aluseks olevaid eelarveid, mille tõttu lepingute hinnad alanesid.

Maanteede Talitus esines kavatsusega hankida üks 27 tn. kandejõuga eritellimise järgi valmistatav veolune-vanker, mille hind oli 44.500 kr. Riigikontroll protestis selle ostu vastu põhjusel, et hind on kallis ja et otstarbekohasem on muretseda odavam standart-tüübiline veolus, kuna 27 tn. masinate vedusid on vähe ja suurt summat selle alla kinni panna ei oleks otstarbekohane. Protest jäeti tähelepanemata.

Toimingutest, komisjonidest ja nõukogudest võeti osa 282 korral. Proteste avaldati selle juures 16 korral 29.803 kr. ulatuses, milledest arvesse võeti 14. Peale selle on avaldatud eriarvamusi, millega on arvestatud juba osavõetud komisjonides.

Maanteede Talituse kavatsus anda Pärnu Suursilla juurde treppide ja kalasadama ehitamine silla ehitusettevõtjale jäi teostamata Riigikontrolli protesti tõttu, kuna kalasadama asukoht oli veel lõplikult määramata ning treppide hinna kalkulatsioon osutus liiga kõrgeks.

Pikasilla ja Rumba sildade lõplikul ülevaatusel Riigikontrolli esindaja avaldas eriarvamuse, et sildade kandekonstruktsioonis ilmnevate puuduste tõttu tuleks vastu võtta sillad hinnaalandusega. Minister, kelle otsustada asi läks, jättis eriarvamuse hinnaalanduse suhtes tähele panemata, kuid kõrgendas vastutuseks jääva kindlustuse kahekordseks ja pikendas vastutuse tähtaja 3 aastalt 5 aastale.

Mitmel korral tuli proteste avaldada Maanteede Talituse kavatsuste vastu maksta sildade ehitustööde alal ettevõtjale osatasusid varem või suuremas summas, kui võimaldas seda tööde tegelik käik.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni 9 korral, kusjuures puudusi leiti 8 korral.

Revideerimisel selgus, et Tallinn-Ülemiste lennujaama uue teenistushoone ehitustööd anti teostada Riigi Ehitusettevõtte „Ehitajale“, ilma et Õhusõiduosakond ennemalt oleks nõutanud sellekohast luba tööde väljaandmiseks, nagu see tarvilik on, ja ilma vastava lepingu sõlmimiseta hankijaga.

Maanteede Talituse poolt omavalitsuste varustamiseks sõlmitud lepingute kindlustuseks esitatud mitmed pankade vastutuskirjad olid aegunud ning uued asemele saamata.

Õhusõiduosakonna Narva lennuvälja ehitustöödest kasutamata jäänud materjalid olid arvele võtmata.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Riigikontrolli poolt enamalt prokuratuuri korraldusse saadetud asjadest oli aasta alul prokuratuuri korralduses 4 asja, süüdistus tõsteti 3 asjas ja jäi aasta lõpuks prokuratuuri korraldusse 1 asi.

Järelokrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele riigikuludes 161.703 kr., riigituludes 1.396 kr., deposiitides 21.683 kr. ja materjalsete varade alal 11.357 kr.

Selgitamisele võetud summade ja puuduste kohta oleks märkida, et Üldosakonna krediidist oli ametnikkudele ja teenijatele makstud preemiat 615 kr. suuruses kütteainete säästu arvel. Revideerimisel Riigikontrollis vastav aruanne osutus puudulikuks ning näidatud säästu kogusumma 3.150 kr. liialdatuks. Asjaolusid selgitanud asutis esitas uue aruande, mille järgi näitas säästu üldse 563 kr., s.o. isegi vähem, kui varem näidatud säästust väljamaksmiseks lubatud 20%.

Maanteede Talituse krediitide alal on omavalitsustele antud töid teostamiseks minnes mööda Riigi hangete seaduse ja Eelkontrolli teostamise määruse eeskirjadest. Summad töödeks on kantud omavalitsuste korraldusse mitmel korral veel enne, kui töödeks olid koostatud ja kinnitatud eelarved ja projektid. Ühele maavalitsusele kui Maanteede Talituse „tsiviilvolinikule“ 1938/39. eelarveaasta detsembri, veebruari- ja märtsikuudel ülekantud 85.000 kr. kohta ei ole kuni 20. novembrini 1939. a. Riigikontrollile esitatud kulusid tõendavaid dokumente. Tööde väljaandmise ebaseadusliku korra kohta peetud kirjavahetusest selgus ka, et maavalitsusele ülekantud summadest suur osa oli 31. III. 1939. a. tegelikult veel kulutamata ja kulutatakse jooksva, 1939/40. eelarveaastal, kuigi see on vastolus Riigieelarve seadusega (§§ 35—36). Mitmel korral kulusummade juurde ei ole esitatud tõendavaid dokumente, mis näitaksid, et tööde väljaandmisel hankijatele ja nendelt tööde vastuvõtmisel oleksid täidetud vastavad eeskirjad.

Paljudel kordadel Maanteede Talituse, ministeeriumi teiste asutiste, samuti ka teiste ministeeriumide asutiste ametnikkudele ja teenijatele on makstud peale palga veel lisatasusid mitmesuguste tööde eest näitamata seaduslikku alust nende maksmiseks. Krediitide puudumisel või nende lõppemisel Maanteede Talituse mõnes eelarve paragrahvis (ametisõidud, kantseleitarbed jne.) on vastavad kulud kaetud § 73 järgi sildade, teede ja parvede ehitamiseks ja korrashoidmiseks lubatud krediitidest.

Ehitusosakonnas kulude alal on hankijatele makstud täiendavaid tasusid tööde juhatajate suuliste korralduste põhjal lisatööde teostamise eest, milleks tööde juhatajatel puudus õigus. Sageli hankijad ei suutnud töid lõpetada lepingus ettenähtud tähtajaks ning esinesid palvetega lepingute pikendamiseks ja viivitustrahvist vabastamiseks. Lepingute kirjalikud pikendamised suuremalt jaolt puuduvad. Mõnikord on pikendamisi otsustatud pärast hilinemist ja ka pärast tööde lõppu. Viivitustrahvist vabastamise ettepanekutes Teedeministrile asutis viivituse põhjusena harilikult näitab enese korraldustest olenenu asjaolusid.

Paljudel kordadel Ehitusosakonna, samuti ka ministeeriumi teiste asutiste ning teiste ministeeriumide asutiste ametnikkudele ja teenijatele on makstud lisatasusid seaduste ja määruste kavade koostamise, ümbertöötamise ja komisjonides läbivaatamise puhul. Komisjonide liikmed mõnel päeval on pidanud 2, 3 ja isegi 4 istungit, saades igalt istungilt tasusid, mil puhul aga ei ole näidatud Riigiteenijate tasude seaduses ettenähtud eelduste olemasolu. On makstud tasusid ka seaduse eelnõu juurde kuuluva seletuskirja koostamise, seletuskirja ümbertöötamise ja seletuskirja keelelise redigeerimise eest.

Krediitide järgmise aasta peale tarvitamiseks lahtijätmisel ja samuti ka pikendamisel ei ole näidatud lähemalt neid juba 31. märtsini tekkinud kohustusi, millede lunastamiseks krediit määratakse.

Teedeministri nõusolekul 1938/39. a. lõpul Ehitusosakonna ja Üldosakonna ametnikkudele ja teenijatele maksti Ehitusosakonna Toompea lossi ehitustööde krediidist lisatasusid 4.125 kr. suuruses, tugenedes 5. nov. 1937. a. Valitsemise korraldamise seaduse muutmise seaduse VI osa eeskirjadele (RT 1937, 90, 737). Maksmine näidati teostatult pikendatud krediidi arvel. Lisatasude maksmise vajadust põhjendati ametnikkude ja teenijate suure töökoormatusega, jäeti aga näitamata millal, kelle korraldustega ja missugused nimelt erilised ülesanded (endisele Avalikkude Tööde Osakonnale kuulunud ülesannete alalt) pandi lisatasusid saanud isikutele, mis seaduse kohaselt võimaldasid nende maksmist. Revideerimisel ei tõestunud pikendatud krediidi olemasolu Toompea lossi ehitustööde arvel ning Ehitusosakonnalt saadud krediitide tabelite andmete põhjal nimetatud lisatasu maksmist võidi teostada ainult veel 1938/39. a. lisaeelarve nr. 1 järgi Toompea lossi katuse parandamiseks lubatud krediitide abil. Puudub seaduslik alus sarnaselt lisatasusid maksta.

Paljudele lõpetatud töödele puuduvad seni tehnilised aruanded.

Riigitulude alal selgus, et mõned riigituludesse kuuluvad summad olid paigutatud deposiitide arvele. Riigitulude aastaaruandes Riigikontrollil tuli teha parandus, kuna asutis vaatamata juba varakult Eesti Pangalt saadud hoiatusele jättis vea õigel ajal parandamata.

Teedeministeeriumi Teedekapitali osa summasid hoitakse deposiitide arvel, osa — § 73 järgi antavaid — aga riigieelarve krediitide arvel. Teedekapitalil puudub seni vastav eelarve ja selle täitmise aruanne, nagu see on ette nähtud Riigivanema poolt 21. veebr. 1934. a. antud määruses (RT 1934, 17, 114).

Deposiiti paigutatud katsekomisjonide maksude ülejääkidest on tehtud kulusid otstarveteks, milledeks on nähtud ette krediidid Maanteede Talituse korralises eelarves (esinduskulud). Samadest summadest on makstud seadusliku aluseta komisjoniistungite tasusid Maanteede Talituse esindajale sõjaväe jõuvankrite juhtide katsetamisel sõjaväe asutiste juures, kus aga komisjoni liikmed sõjaväelased ei saanud niisugust tasu.

Maanteede kaardi müügist saadavad summad Vabariigi Valitsuse otsuste kohaselt kuulusid maksmisele krediidi uuendamisele (esialgne summa saadi § 73 alt). Maanteede Talitus kandis summad deposiiti ja tegi sealt siis kulusid väljaspool eelarvet. Maanteede kaardi II väljaande kirjastamisel tehti ülekulu ümmarguselt 65% Vabariigi Valitsuse poolt selleks lubatud krediidist. Selle kirjastamisega seoses olevate mitme dokumendi juures olid täitmata Tempelmaksu seaduse eeskirjad.

Teedeministri määrusega on veoautode kaubaveo-saatekirjade müügist saadud summade kasutamine jäetud Maanteede Talituse direktori võimkonda, kuigi see ei ole kooskõlas Riigivarade seaduse ja Jõuvankrite liini- ja juhuveo korraldamise seaduse (§ 43) eeskirjadega (RT 1938, 42, 401 ja 57, 552). Nendest summadest tehti kulusid, milleks krediit olemas Maanteede Talituse korralise eelarve teistes paragrahvides (kantseleikulud, kodifikatsioon). Samuti on tehtud ebaõigeid kulusid juhuveolubade maksudest.

Vastuvõetud jõuvankrite- ja juhuveolubade ja teiste maksude edasisaatmisel Teedeministeeriumi deposiidiarvele mõned omavalitsused on viivitanud üle vastavate eeskirjadega lubatud tähtaja. Hilinemisel pole nõutud seaduslikku viivitustrahvi, kuna ministeerium olevat mõnel korral omavalitsuste viivitused lugenud sallitavateks.

Materjalsete varade aruande alal ilmnes, et küttepuud ei olnud arvestatud eeskirjades ettenähtud materjalide raamatutes ja ei olnud näidatud ka samanimelises aruandes, kuigi nende materjalide alal koostati eriaruanne säästu näitamiseks ja sellest preemiade saamiseks.

Õhusõiduosakond tegutseb erieelarve alusel, saades kaugelt suurema osa tulusid toetusena riigilt. 1938/39. a. aruande näitamisel riigi toetus moodustab ligimaille 95% asutise kogutuludest. Ärilisi operatsioone asutis seni pole teostanud ning Eesti Lennuliinide Aktsiaseltsi „Ago“ asutamisega (RT 1939, 21, 158) langeb ära vajadus niisuguste operatsioonide tekkimiseks edaspidi. Muidu on Õhusõiduosakonna tegevuse alaks riigiasutistele harilikult omased ülesanded.

Teedeministrilt esitatud Õhusõiduosakonna 1938/39. a. aruande revideerimisel ilmnemiseid mitmed puudused. Aruande bilanss ei olnud täielik. Osakonna avansid ja Tallinn-Ülemiste lennujaama komandandi laekunud tulud olid aruandes näidatud ebaõigelt. Pikendatud krediitide puuduliku arvestamise tõttu mõned nendest olid pikendatud kolmandaks aastaks, mis ei ole kooskõlas Riigieelarve seadusega. Eelarveaastaks lubatud krediite pole suudetud kulutada aasta lõpuks. 1937/38. a. erakorralisest krediidist 483.000 kr. suuruses pikendati järgmiseks aastaks 186.874 kr. või 39% ja 1938/39. a. erakorralisest krediidist 374.800 kr. suuruses pikendati 1939/40. a. peale 243.318 kr. või 65%.

Seaduse järgi antakse Õhusõiduosakonnale toetus õhusõidu korraldamisest tekkiva puudujäägi kattteks. Aruandeaasta algul oli jooksva arvel 187.532 kr. (kulutamiseks saadud avansid riigi toetusest). Aasta jooksul Õhusõiduosakond järjekindlalt nõudis Teedeministeeriumilt toetussummade kandmist riigi arvelt osakonna jooksvale arvele, ilma et neid oli vaja tegelikkudeks kuludeks lähemal ajal. Aastase tegelikkude kulude üldsumma 396.000 kr. juures või keskmiselt 33.000 kr. kuus jooksva arve saldod, alates 1. juulist 109.000 kr. pidevalt kasvasid ja 31. märtsil 1939. a. oli seis 243.000 kr., seega püsivalt avansside tagavara 3—7 kuu kulude suuruses.

Vabariigi Valitsuse otsusega lubati teha laenu Rahvamajanduse elustamise fondist 180.000 kr. suuruses A/s. „Dvigatelilt“ maaala ostmiseks lennuvälja laiendamiseks. See summa saadi ka tegelikult ning maksti välja maaala eest. Summa saamiseks ja selle kulutamiseks lisaelarve korras vastavat ettepanekut ei esitatud, ning kulutamist ei ole näidatud ka Õhusõiduosakonna erieelarve täitmise aruande kulude osas.

Aruandest selgub, et paljudel kordadel Õhusõiduosakonna teenijatele on makstud mitmesuguste tööde eest lisatasusid, milledele sageli ei ole näidatud seaduslikku alust.

Kirjaga 21. aug. 1939. a. Teedeminister nõudis tagasi suurema osa aruandeaasta raamatuid ja mõned dokumentide kaustad aruande osaliseks muutmiseks ja täiendamiseks. Kuni 20. nov. 1939. a. ei ole Riigikontrollile saabunud parandatud ja täiendatud aruannet, mille tõttu aruande revideerimine on lõpetamata.

Narva lennuväljal 1937/38. a. Narva linnavalitsuse poolt Õhusõiduosakonna n.n. „tsiviilvolinikuna“ teostatud töid jätkati samadel alustel ka 1938/39. a. Tööde esimese aasta aruande revideerimisel tekkis Riigikontrollis kahtlus ärilisel viisil esitatud arvete järgi ühele töölisele suuremate summade maksmise kohta. Kuna aga lennuvälja tükitöö palgalehtedes olid jäetud näitamata üksikutele töölistele makstud tasusummade arvutamise alused — tehtud tööde hulk ja üksushind — ja et vastavaid andmeid ei esitatud ka korduvate nõudmiste järgi, puudus esialgu võimalus saada selgust nende summade seaduslikkuses. Järgmise 1938/39. a. aruande revideerimisel rõõbiti eelmise aastaaruande dokumentidega selgus, et tükitöö palgalehtedesse olid paigutatud tööoludele mittevastavad andmed tehtud tööde hulgas ja üksushinnas, millega oli tekitatud kunstlik reserv tööde hulgas, mille eest tasu väljastatigi ühele töölisele arvete järgi. Kuna Riigikontrolli arvates sarnasemate maksmise korras ilmnemise Kriminaalseadustiku järgi karistatavad tunnused, siis saadeti asjatoimetis prokuratuuri korraldusse.

Aruandeaasta alguseks prokuratuuri korraldusse saadetud asjatoimetusi ei olnud. Aasta jooksul saadeti 1 toimetis, missugune jääb ka aasta lõpuks.

Posti-Telegraafi-Telefonitalitus.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 112 tehingukava 1.777.292 kr. ulatuses. Proteste avaldati 3 kava kohta 132.396 kr. ulatuses. Protestidest võeti arvesse kaks 129.396 kr. ulatuses.

Protestidest oleks märkida, et Posti-Telegraafi-Telefonitalitus esitas Tartu kaugeühenduste kaugejaama seadme soetamise lepingukava. Hanke hinnaks oli umbes 60.000 krooni. Eelarvega oli aga määratud krediiti 30.000 krooni. Kuna esitatud lepingukava juures ei saadud rakendada ühtegi eelarveseaduse § 27 eeskirjadest, siis osakond esines kavatsuse vastu protestiga. Posti-Telegraafi-Telefonitalitus võttis protesti arvesse ja esitas uue kava, mille järgi telliti Tartu kaugejaama kommutaatorid üksikult, mitte terve seade korraga.

Postitalitus esitas nõusoleku saamiseks Tallinna telefoni automaatkeskjaama seadme osade (RT 1936, 33, 236) ja telefoniaparaatide tellimise kava kogusummas 888.316 krooni ulatuses. Riigikontroll ei nõustunud selle kavaga, kuna lepingukavas ja selle lisades oli vigu, puudusid vaheaparaatide vastuvõtmise tingimused, ei olnud selged mõnel juhul hindamise alused ning peaaesjalikult osade hinnad olid kõrged, vabrik aga oli kohustatud 1936. a. 12. oktoobri lepingu põhjal müüma Posti-Telegraafi-Telefonitalitusele viie aasta jooksul automaatjaama seadme osi tähendatud lepingu hindadega.

Riigikontrolli protesti tõttu Posti-Telegraafi-Telefonitalitus saatis läbivaatamiseks uued läbikontrollitud lepingukava ja selle lisad ning vaheaparaatide tehnilised tingimused. Ka selle kava kohta Riigikontroll teatas, et seadmete osade hinna suhtes jääb tema endiselt eitavale seisukohale, kuna parandatud lepingukavale ja selle lisadele tema enam vastu ei vaidle.

Pärast seda esitati Vabariigi Valitsusele kava juba alandatud hindadega, s.o. 69.396 kr. võrra vähema koguhinnaga, kui oli esialgne kava.

Kavade läbivaatamisel on osa nõusolekuid antud tingimusi.

Posti-Telegraafi-Telefonitalituse tähelepanu on juhitud Eelkontrolli määruse, eriti selle § 12 ja 13 mitte täpsele täitmisele ametkonna asutiste poolt.

Komisjonidest ja nõukogudest võeti osa 97 korral, kusjuures avaldati proteste ühel korral. Protest on arvesse võetud.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni 383 korral, kusjuures puudusi leiti 95 juhul 2.406 krooni ulatuses.

Puudusena esinesid:

Ühes postkontoris leiti kassa puudujääk 54 krooni, kassakaustik oli pidamata, üks posti jooksva arve sissemaksukaart 28. V. 1938. a. oli edasi saatmata kuni 29. XI. 1938. a. ja peale selle selgus ka ühe kirja hävitamine. Asi anti prokuratuuri korraldusse ja kontoriülem karistati kohtu poolt.

Teises postkontoris leiti, et rahaline asjaajamine jätab soovida. Teisel revideerimisel selgusid peamiselt samad nähted. Posti-Telegraafi-Telefonitalitus avaldas postkontori ülemale noomituse ja tegi hoiatuse, et puuduste kordumisel ka tulevikus kontoriülem ei või jääda enam asutise juhatajaks.

Üldkokkuvõttena aruandeaastal esinesid puudustena sagedased eksimused sisemäärustikkude vastu, vähemvõtted liikumisaladel, kassades vähemad puudujäägid või jälle raha rohkem, kui seda dokumentide järgi peab olema, kassade kontrollimise kohta puudusid vastavad allkirjad, telefonikõnede registreerimisel leiti vigu, telefonimaksud abonentidelt olid sisse nõudmata, statistikaandmed olid puudulikud, alluvate postiagentuuride dokumendid olid tähtajaks saamata, mõnes asutises leidis elektripirnidest liiga suur tagavara, mida Riigikontrolli nõudmisel vähendati jne.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Järeldkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal.

Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele aruandeaastal: riigikuludes 35.407 kr., riigituludes 1.475 kr., materjalsetes varades 1.060 kr. ja erisummade ja -kapitalidest: Ajalehtede Büroo summade alal 10.623 kr., raadiomaksude alal 2.032 kr., teistes asutistes vastuvõetud ja üleantud summade alal 68 kr., Transfertkassa läbikäigu alal ei olnud rahakaartide järgi sissemaksudokumendid kuni 11. novembrini 1939. a. revideerimisele esitatud, mille tõttu 1939. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuude sissemaksusumma 5.819.644 kr. jäi selgitamisele. Peale selle transfertkassa läbikäigu alal võeti selgitamisele sissemaksu alal 307 kr. ja väljamaksu alal 168 kr. ja transfertkassa võlgade alal 42 kr. Kütteainete tarvitamise ja säästu aruande revideerimisel selgus vahe riigi kahjuks 78 kr. ulatuses.

Riigitulude aruande revideerimisel avastusid vähemäärämised ajalehtede ja ajakirjade saatemaksu (postimaksu) alal 650 krooni ulatuses.

Teiste aruannete alal esineb peamiselt väljamineku puudulik tõestamine.

Majandusmaterjalide aruannete revideerimisel selgusid mitmesugused puudused, mille tõttu sai Posti-Telegraafi-Telefonitalitust palutud anda asutistele vastavad juhtnõõrid. Ringkirjaline korraldus asutistele anti Posteli poolt.

Elmistest aastatest lahendamata summadest tasuti rahas 1.135 krooni.

Seni on tasumata mitmesugusteks otstarveteks transfertsummadest võetud summad. Nii on Tallinna automaatjaama eest postiametkonna transfertsummadest tasutud 589.142 kr. (RT 1930, 16, 101 ja 1931, 39, 265), Tallinna keskjaama laiendamise, Tartu automaatjaama hoone ehitamise ning vasktraadist kaugeühenduste ehitamise alal välja antud 654.247 kr. (RT 1936, 33, 236 ja 1938, 33, 267). Peale selle on tähendatud summadest antud Riigi Ringhäälingule põhikapitali arvel 229.677 kr. (RT 1937, 54, 495). Seega on 31. III. 1939. a. võlas 1.473.066 krooni.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Raudteede Talitus.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 3.544 tehingukava 15.642.802 kr. ulatuses. Proteste avaldati 28 juhul 71.151 kr. ulatuses, milledest arvesse võeti 26, kuna 2 jäi arvesse võtmata.

Raudteede Talitus kavatses osta vanu raudtalasid à 17 ja 15 snt. kg. Riigikontrolli protesti tõttu küsimus oli otsustamisel Teedeministeeriumis, kus otsustati üksushinda alandada 12 sendile pro kg. Kokkuvõid ca 4.000 kr.

Komisjonidest, toimingutest ja nõukogudest võeti osa 334 korral, mille juures avaldati proteste ja eriarvamisi 11 korral. Nendest on arvesse võetud 9 57.157 krooni ulatuses. Peale selle on avaldatud eriarvamusi, millega on arvestatud juba osavõetud komisjonides ja nõukogudes.

Raudteede Talituse Finantsamet kavatses ettevõtjale vedurite ehitustööde eest maksta avanssi 60.000 kr. Kuna aga lepingu tingimuste kohaselt töid ei olnud veel tehtud määral, mis õigustaks avansi maksmist, nõudis Riigikontroll ettevõtjale tehtava soodustuse vastutasuks protsentide maksmist märgitud summalt ettemakstava aja eest, millega ka nõustuti.

Kopli kaubahoovis ettevõtja poolt teostatud tööde viivitustrahvi määramisel oli R. T. I. liinjaooskond teostamata tööde väärtuse hindamisel tehtud kalkultatsioonis võtnud lainepleki „Cellactite“ hinnaks 16 kr. m². Selle hinnaga ettevõtja poolt toodud materjalide arvestamisel hinnati teostamata tööde väärtust 42.158 kr. Riigikontrolli nõudel arvestati „Cellactite“ üksushinnaks 9 kr. m², mille tagajärjel teostamata tööde väärtus on 93.258 kr. ja vahe 51.100 kr., mille pealt ettevõtjal tuleb ka rohkem viivitustrahvi maksta, kui esialgu arvati.

Faktilise kontrolli korras teostati 378 revisjoni, kusjuures puudused selgusid 92 korral. Toodud puuduste arvust rahaliselt selgitamisele võetud summasid oli 7.392 kr. ulatuses.

Puudustena võiks märkida, et Raudteede Talituse Veoameti korraldusel on paari viimase aasta jooksul ümber ehitatud 65-st inventaris olevast l/r. jäävagunist 51 ja 34-st k/r. jäävagunist 31, kuna kavas need tööd ette nähtud ei olnud. Selle tagajärjel tekkis uus kulu umbes 60.000 kr. ulatuses. Et kulud jäävagunite ümberehitamiseks kaeti harilikkude kaubavagunite parandamiseks ettenähtud krediidist ja et ühe jäävaguni ümberehituse kulud võrduvad 5 kaubavaguni parandusele, jäi kaubavagunite park halvemasse olukorda ja haigete kaubavagunite protsent tõusis ebanormaalselt suureks. Riigikontroll juhtis Raudteede Talituse tähelepanu sellele väärnähtusele.

Novembrikuul 1938. a. ettevõetud juurdlusel selgus, et endine Kärü jaamaülem on tema hoolde usaldatud riigivaraga talitanud isiklikes huvides ja kaubasaatjatekt

võtnud meelehead, mispärast saadeti asjatoimetis neis asjus Rakvere Ringkonna-kohtu Prokuröörile.

Oktoobrikuul 1938. a. toimetatud juurdlusel selgus, et Aruküla jaamaülema tegevuses on ette tulnud mitmesuguseid seaduse- ja määrusevastaseid toiminguid. Selgitatud andmed teatati Raudteede Talitusele, kes administratiivselt karistas jaamaülemat.

Ühes Raudteede Talituse Ehitusameti jaoskonnas tööjõu kontrollimisel selgus, et ehituskümnik kasutas aastate kestel tema järelevalvele alluvate raudteetööde teostamisel isiklikku hobust, kusjuures selle varjamiseks ta oli kirjutanud hobusepassi fiktiivselt ühe temale alluva raudteel töötava päevatöölise nimele. Hobusemehe tasud võttis palgalehe järgi vastu hobusega töötav päevatööliline, kes sellest tasust andis hobusetasu edasi kümnikule. Toimetatud juurdlusandmed tehti teatavaks Raudteede Talitusele, kes sellest tegi vastavad järeldused.

Raudteede Talituse Finantsameti Varustustoimkonna ladude revideerimisel leidus neis arvestamata mitmesuguseid materjale 4.359 kr. väärtuses.

1938. a. Riigikontroll juhtis Raudteede Talituse tähelepanu valgevasest siljekausside valamisele ja nende vagunitesse asetamisele kui ebaotstarbekohasele tegevusele. Raudteede Talitus jättis selle tähele panemata põhjendusel, et riigile ei ole siin kahju tekitatud. Nüüd on aga selgunud, et nendest vagunitesse asetatud siljekaussidest on 186 tükki ära kadunud, mille läbi on tekkinud riigile kahju umbes 1.000 kr.

Korduvate puudustena selgus, et jaamade kassades leidus vähem või rohkem raha kui dokumentide järgi nõuetav, pileteid müüdid mitte numbrite järjekorras, rendiplatsidel puudusid piiritulbad j.n.e.

Summade selgitamisele võtmise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Aruandeaasta algusel prokuratuuri korralduses asjatoimetisi ei olnud. Aruandeaasta jooksul saadeti prokuratuuri korraldusse 2 asjatoimetist ja tõsteti süüdistus 2 asjas.

Järeelkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati Riigikontrollis kui ka asutistes kohal. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele: riigikuludes 27.325 kr., riigituludes 16 kr., tegevuskapitali alal 9.493 kr., varade alal 617 kr. ja erikapitalide alal 28 kr.

Riigikulude aruande revideerimisel ja ettevõtetud juurdlusel avastus, et Ehitusameti 4. liinijaoskonnas ettevõtjale väljaantud maaldritööid on teostatud tehniliste tingimuste vastaselt ja vähemal määral, kui lepingutes oli ette nähtud. Tööd aga võeti ettevõtjalt vastu, nagu vastaksid need tehnilistele tingimustele ja lepingus ettenähtud paljuses, ning töötasud maksti täiel määral. Nii oli kolme kokkuleppe järgi, summas 1.427 kr., ettevõtja kohustatud värvima raudtee hooneid ja sildu raudtee värvimisainetega ühes kõigi eeltöödega kaks korda. Tegelikult on ettevõtja värvinud hooned ja sillad ainult üks kord, kusjuures töödest ülejäänud värvimisaineid ei ole raudteele tagasi antud.

Edasi selgus, et sama maaldritööde ettevõtja on aastate jooksul kõrvaldanud temale raudtee töödeks väljaantud raudtee värvimisaineid, kasutades neid eratöödeks ning müües neid edasi eraisikuile. Kuritarvitusi ja väärnähtusi on soodustanud asjaolud, et ettevõtjalt ei ole nõutud lepingutes ettenähtud tingimuste kohaselt aruandeid tööde teostamiseks väljaantud materjalide tarvitamise kohta, ei ole teostatud kehtivate määruste eeskirjade kohaselt tööde järelevalvet ja tööde vastu-

võtmist ega ole nõutud tööde teostamisest järelejäänud raudtee materjalide tagasindmist. Asi on antud prokuratuuri korraldusse.

Ühe liinjaoskonna juhataja on kasutanud raudtee kütteaineid tema isikliku korteri kütteks ning aastate kestel raudtee töölisi raudtee tööajal tema isiklikel töödel. Asi on antud prokuratuuri korraldusse.

Ühe piirkonna teemeister on kõrvaldanud tema kätte usaldatud raudtee töövankri 86 kr. maksuses ja muud raudteele kuuluvat vara. Samuti on teemeister kasutanud varjatud kujul temale alluvas piirkonnas isiklikku hobust raudteetöödel, selleks fiktiivselt kirjutades hobusepassi töölise nimele, kes hobusega raudteel töötas. Edasi on teemeister kasutanud isiklikeks töödeks temale alluvaid raudtee töölisi raudtee tööajal. Asi on antud prokuratuuri korraldusse.

Raudteede Talituse 1937/38. a. kütteainete kokkuhoiuaruannete järgi maksti lisatasuks 50%, s. o. 15.999 kr. ning ülejäänud kokkuhoiuse summast kanti kokkuhoiufondi arvele 7.303 kr. Aruannete revideerimisel ja kohtadel ettevõetud küttekollete katselisel kontrollimisel selgus, et kokkuhoiuaruannete järgi ei ole kantud kuluks kõiki äratarvitatud kütteaineid; arvesse on võetud koldeid, mida üldse ei köetud või mida üldse ei olnud või mille küttekulud tasutakse teenijaile rahas; kolded on näidatud kõrgemanormilistena, kui tegelikult olemas; ruumide tarvis, mida köetakse harukordadel või vana puumaterjaliga, mis rahalist kulu ei nõua, on arvatud kütteaineid täies normis; normide määramisel kasutati Majandusministeeriumi ringkirjaga määratud küttepuude sortide vahekordi, aruannetes tarvitatud koguste ümberarvutamisel aga teissuguseid, s. o. raudtee küttepuude tehnilistes tingimustes toodud vahekordi, mille tagajärjel tekkis ebareaalne kokkuhoid 1.291.81 m³; kütteks tarvitati eelmise aasta jääke, mis aruannetes ei ole arvestatud jne. Toodud andmete järgi kujuneb seni kindlakstehtud küttepuude ebareaalseks kokkuhoiuks 1.986.41 m³ ehk 7.548 kr. Riigikontroll jättis kogu lisatasuks makstud ja kokkuhoiufondi kantud summad õigeks tunnistamata kuni asja lõpuliku selgitamiseni.

Riidevarustuse revideerimisel selgus, et veojaoskondade vaguniõlitajad ei ole Riigiteenijate riidevarustuse määruse alusel ametisse määramisel ega ka hiljem personaalselt liigitatud varustustabelis ettenähtud ametinimetuste järgi ja et varustustabelit on käsitletud ebaõigelt. Selle tagajärjel on vaguniõlitajaile määruse vastaselt riidevarustust rohkem välja antud umbes 10.000 kr. maksuses. Küsimuse lahendamiseks ei ole Raudteede Talitusest veel vastust järgnenud.

Immutustehase 1937/38. a. tegevusaruande revideerimisel selgus, et aruande järgi ei ole kõik eratööde kulud arvestatud ja et kokkuhoiuks on arvestatud summasid, mis sinna ei kuulunud. Riigikontrolli nõudel Raudteede Talitus vähendas kokkuhoiuse summadest makstavat lisatasu 418 kr. võrra.

Veojaoskondade kuluraamatute ja tellimiste arvete revideerimisel selgus, et nimetatud raamatuis ja arvetes ei ole arvestatud kõik eksploatatsioonikulud vastavalt nende kuuluvusele või on arvestatud, kuid aruandeaasta lõpul krediidi puudusel kuludelt üle kantud tegevuskapitali arvele kokku 70.136 kr. suuruses. Kuluraamatud ja tellimiste arved ei olnud omavahel kooskõlas. Riigikontrolli nõudel Raudteede Talitus arvestas kulud vastavalt nende kuuluvusele ning teatas, et alates 1. aprillist 1939. a. teostub kulude arvestamine arvepidamise määruste nõuete kohaselt.

Raudteede Talitus tellis Saksamaalt kitsa- ja laiatee rööpaid. Kokkulepete kohaselt pidi rööbastega kaalu kindlakstegemiseks raudtee esindajate poolt kohapeal üle kaalutama vähemalt 5% vastuvõetavatest rööbastest. Kuna maksudokumentide juures puudusid andmed rööbastega kaalu kindlakstegemise kohta, siis palus Riigi-

kontroll Raudteede Talitust juhul, kui kaal ei ole lepingu tingimuste kohaselt kindlaks tehtud, määrata selleks komisjon. Rööbaste katselisel ülekaalumisel osutus kaal kergemaks maksudokumentides näidatud kaalust (kitsarööpmelistel 2,1%).

Üldiste nähtustena kordusid pundused teenistustasude, abirahade, toetusrahade ja päevarahade maksmises ning varade arvestamises.

Aruandeaasta alguseks jäi prokuratuuri korraldusse toimetisi 2, saadeti juurde 3 asja, lõpetati aruandeaasta jooksul 1 asi ja tõsteti süüdistus 1 asjas.

Jäi aruandeaasta lõpuks prokuratuuri korraldusse 3 asja.

Veeteede Talitus.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 38 tehingukava 882.116 kr. ulatuses. Proteste avaldati 2 kava kohta ja mõlemad võeti arvesse.

Protestide kohta oleks märkida järgmist.

Veeteede Talitus kavatses Tartus Sisevete Sadamate Kapteni kantsleil jaoks üürida ruumid. Kuna need ruumid kantsleil jaoks olid suured, mille tõttu ka üürihind kõrge ja maja vajab ümberehitamist ning remonti suuremas ulatuses, mis üürniku kulul teha kavatseti, protestis Riigikontroll selle vastu. Protest võeti arvesse.

Veeteede Talitus kavatses Tallinna sadama läänemuulil rentida ühele aktsiaühingule ca 1.000 m² suuruses laoplatsti 20 aastaks ilma tasuta tingimusega, et aktsiaühing ehitab platsile laohoone, mis pärast rendiaja lõppu jääb riigile. Et ehitada kavatsetava hoone väärtus oli väiksem kui laoplatsti väljarentimisest loodetav tulu, siis ei nõustunud Riigikontroll sellega. Protest võeti arvesse.

Toimingutest, komisjonidest ja nõukogudest võeti osa 50 korral.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni 6 asutises, kusjuures puudusi leiti 3 asutises. Revideerimisel leidus rohkem ja mõnes kohas vähem materjale, kui raamatu järgi pidi olema.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Järelkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimist teostati nii Riigikontrollis kui ka asutistes kohapeal. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele riigikuldes 1.145 kr.

Revideerimisel ilmsiks tulnud ja praegu lahendamisel olevatest puudustest võiks nimetada järgmised: Siseministeeriumile üleantud ja sadamapolitsei komisari kasutamisel olevates eluruumides on Veeteede Talituse krediidist teostatud remont; Eesti Merimaja elektri- ja veearved, samuti mõned vallasvara ostuarved on tasutud ebaõigest krediidist; ametisõitude eest on rohkem tasutud, kui seadus võimaldab seda; on ostetud uus fotoaparaat, kuigi Ehitusametil nendest mitmed juba olemas.

Aruandeaastal prokuratuuri saadetud üks asjatoimetis on lõpetatud.

Mõned summad 1928/29. a. kuni 1934/35. a. püsivad õiendamata, kuna asja lahendamine on kohtus või puuduvad aruanded üksikute tööde kohta.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aastad	Jäi õien- damata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasu- misega Kr.	arvele võtmi- sega Kr.	kokku Kr.	
Üldosakond, Maanteede Tali- tus, Ehitusosakond ja Õhusõi- duosakond.							
1936/37	29	—	—	29	—	29	—
1937/38	2.086	—	69	2.017	—	2.086	—
1938/39	—	3.686	83	272	286	641	3.045
Posti-Telegr.-Telefonitalitus .	—	2.406	1.818	170	418	2.406	—
Raudteede Talitus.							
1938/39	—	7.392	850	1.849	4.693	7.392	—
Veeteede Talitus.							
1938/39	—	107	—	—	107	107	—
Kokku	2.115	13.591	2.820	4.337	5.504	12.661	3.045

Ülevaade järelokrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Arvandeliik ja / aasta	Jäi õien- damata 16. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgi- tamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 16. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasumi- sega Kr.	arvele võtmi- sega Kr.	kokku Kr.	
Üldosakond, Maanteede Tali- tus, Ehitusosakond ja Õhusõiduosaakond.							
Riigikulud.							
1936/37	6.069	—	6.035	34	—	6.069	—
1937/38	44.844	—	44.844	—	—	44.844	—
1938/39	—	161.703	—	—	—	—	161.703
Riigitulud.							
1937/38	2.187	—	1.228	959	—	2.187	—
1938/39	—	1.396	—	—	—	—	1.396
Deposiidid.							
1937/38	149	—	149	—	—	149	—
1938/39	—	21.683	11.500	—	—	11.500	10.183
Erikapitalid.							
1937/38	5.885	—	4.447	1.438	—	5.885	—
Materjalsed varad.							
1936/37	7.558	—	1.968	5.590	—	7.558	—
1937/38	—	11.357	4.824	—	2.646	7.470	3.887
Raudteede Talitus.							
Riigikulud.							
1937/38	1.594	—	1.202	60	332	1.594	—
1938/39	—	27.325	3.015	373	—	3.388	23.937
Riigitulud.							
1938/39	—	16	6	10	—	16	—
Erikapitalid.							
1937/38	20	—	20	—	—	20	—
1938/39	—	28	—	—	—	—	28

Aruandeliik/aasta	Jäi õienda- mata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgi- tamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õienda- mata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasumi- sega Kr.	arvele võtmi- sega Kr.	kokku Kr.	
Materjalsed varad.							
1938/39	—	617	476	—	—	476	141
Operatsioonifondid.							
1937/38	1.006	—	1.003	3	—	1.006	—
1938/39	—	9.493	2.746	469	—	3.215	6.278
Posti-Telegr.-Telefonitalit.							
Riigikulud.							
1937/38	3.780	—	2.950	830	—	3.780	—
1938/39	—	35.407	34.994	11	28	35.033	374
Riigitulud.							
1937/38	845	—	40	305	—	345	500
1938/39	—	1.475	40	—	—	40	1.435
Erisummad.							
1937/38	324	—	324	—	—	324	—
1938/39	—	5.832.889	51	5	—	56	5.832.833
Materjalsed varad.							
1937/38	—	1.060	1.050	—	10	1.060	—
Veeteede Talitus.							
Riigikulud.							
1928/29	10.556	—	—	—	—	—	10.556
1929/30	10.156	—	134	4.860	—	4.994	5.162
1934/35	10.192	—	4.783	—	—	4.783	5.409
1937/38	11.925	—	11.636	289	—	11.925	—
1938/39	—	1.145	—	—	—	—	1.145
Riigitulud.							
1937/38	55	—	—	55	—	55	—
Erikapitalid.							
1932/33	25	—	8	17	—	25	—
Kokku	117.170	6.105.594	139.473	15.308	3.016	157.797	6.064.967

Ülevaade revideeritud aruannetest
(tuhandetes kroonides).

Aruannete nimetused	Seis aru- ande- aasta alguseks	Sisse- tulek Suure- nemine	Välja- minek Vähe- nemine	Seis aasta lõpuks	Bilanss aasta lõpuks	Aruandeaasta	
						kulud	tulud
						kahjud	kasud
Üldosakond, Maanteede Tali- tus, Ehitusosakond ja Öhu- sõiduosakond.							
Riigikulud	—	—	8.905	—	—	—	—
Riigitulud	—	47	—	—	—	—	—
Deposiidid	457	1.577	1.731	303	—	—	—
Erikapitalid	6.292	216	—	6.508	—	—	—
Materj. varad 1937/38	2.557	926	173	3.310	—	—	—

Aruannete nimetused	Seis aru- ande- aasta alguseks	Sisse- tulek	Välja- minek	Seis aasta lõpuks	Bilanss aasta lõpuks	Aruandeaasta	
		Suure- nemine	Vähe- nemine			kulud	tulud
						kahjud	kasud
Raudteede Talitus.							
Riigikulud	—	—	15.948	—	—	—	—
Riigitulud	—	15.754	—	—	—	—	—
Deposiidid	144	285	271	158	—	—	—
Erikapitalid	—	—	—	—	180	39	36
Materjals. varad	90.837	10.854	8.569	93.122	—	—	—
Operatsioonifondid	520	7.656	7.859	317	—	—	—
Posti-Telegr.-Telefonitalitus.							
Riigikulud	—	—	5.497	—	—	—	—
Riigitulud	—	6.820	—	—	—	—	—
Deposiidid	21	80	70	31	—	—	—
Erisummad ja erikap.	6.654	202.265	202.771	6.148	—	—	—
Materj. varad 1937/38	12.516	4.634	3.394	13.756	—	—	—
Operatsioonifondid	43	84	107	20	—	—	—
Veeteede Talitus.							
Riigikulud	—	—	2.019	—	—	—	—
Riigitulud	—	242	—	—	—	—	—
Deposiidid	53	184	201	36	—	—	—
Materj. varad 1937/38	31.635	861	699	31.797	—	—	—

Välisministeerium.

Eelkontrolli korras vaadati läbi 3 tehingute kava 3.550 kr. ulatuses. Proteste ei avaldatud.

Komisjonidest võeti osa 10 korral. Proteste või eriarvamusi ei avaldatud.

Faktilise kontrolli korras teostati revisjoni keskasutises ja 6 välisesinduses, kusjuures puudusi leiti keskasutises ja 2 välisesinduses.

Keskasutises peetavate teenistuskauaste kontrollimisel selgus 10 juhul lahkuminekuid palgalehtedes näidatud andmetega ametnike teenistusvanuse alal, mille tagajärjel nõuti sisse ülemäära makstud teenistusvanusetasu 246 kr.

Moskvas teostatud saatkonna revisjoni tulemusena lahendati Leningradi end. peakonsulaadi ja Moskva saatkonna vallasvara arvestamise ja likvideerimise alal paljud küsimused, millistest mõned on veel lahendamisel.

Järelkontrolli korras revideeriti lisatud tabelis näidatud aruanded. Revideerimise tulemusena võeti selgitamisele kulude osas 14.706 kr., peamiselt välisvaluuta kursside ning ülemäära makstud päevarahade alal ja varade mittearvestamisi 545 kr. ulatuses.

Summade selgitamisele võtmise ja õiendamise kohta annab ülevaate lisatud tabel.

Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aasta	Võeti selgitamisele Kr.	Õiendati:		
		tasumisega Kr.	arvele võtmisega Kr.	k o k k u Kr.
1938/39	737	546	191	737

Ülevaade järelkontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik/aasta	Jäi õien- damata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti sel- gitamisele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasumi- sega Kr.	arvele võtmisega Kr.	kokku Kr.	
Riigikulud.							
1937/38	409	—	126	283	—	409	—
1938/39	—	14.706	—	—	—	—	14.706
Varad.							
1937/38 sissetulek . .	4.038	—	—	—	4.038	4.038	—
1938/39 sissetulek . .	—	545	—	—	545	545	—
Kokku	4.447	15.251	126	283	4.583	4.992	14.706

Ülevaade revideeritud aruannetest.
(tuhandetes kroonides)

Aruannete nimetus	Seis aru- andeaasta alguseks	Sissetulek	Väljaminek	Seis aru- andeaasta lõpuks
		Suurenemine	Väheneimine	
Riigitulud	—	165	—	—
Riigikulud	—	—	1.470	—
Deposiidid rahas	3	3	3	3
Varad	1.941	33	22	1.952

Riigiettevõtted.

Eesti Maapank.

Tegevus.

Eesti Maapanga tegevus arenes 1938. aastal eelmise aasta tegevuse suunas ja piirides, näidates vaid väikest tõusu. Nii oli äriseis aruandeaasta lõpuks 100.376,0 tuh. krooni ja laenude kogusumma 92.668,2 tuh. kr., kuna eelmisel aastal olid need arvud vastavalt 99.325,5 tuh. kr. ja 91.067,8 tuh. kr. Peab tähendama, et Maapanga tegevuse kasvamine aeglustub viimasel ajal aastast aastasse, kuna uute laenude andmine on pidurdatud pantkirjade realiseerimise piiratud võimaluste tõttu ja riigimaade müügioperatsioonide lõpupoole jõudmisega väheneb igaaastane ostuvõlgade üleandmine Põllutöoministeeriumilt Maapangale valitsemiseks.

Uusi laene andis pank välja aruandeaastal 1.235,4 tuh. kr., millest omal arvel 674,5 tuh. kr. ja riigi arvel panga valitsemisel olevast Maakapitalist 560,9 tuh. kr. Eelmisel aastal anti uusi laene 1.533,1 tuh. kr., sellest panga arvel 732,8 tuh. kr. ja riigi arvel 800,3 tuh. kr., nii et uute laenude andmine näitas aruandeaastal tunduvalt tagasiminekut, mis oli märgatav eriti Maakapitali alal. Uute laenude tagasimineku aruandeaastal oli tingitud võimaluse puudumisest rahuldada täiel määral nõudlust krediidi järgi.

Uttest laenudest läks hoonete ehitamiseks 541,4 tuh. kr., vanade lühiajaliste võlgade tasumiseks 409,0 tuh. kr., maaparandamiseks 149,4 tuh. kr. ja muudeks otsarveteks 135,6 tuh. kr.

Maapanga valitsemisele võeti aruandeaastal Põllutöoministeeriumilt ostuvõlgasid 1.779,3 tuh. kr. ning Asundusametilt uusi laene 493,8 tuh. kr., mis tekkisid asundustalude võlgu müügi puhul, kokku 2.273,1 tuh. kr. Eelmisel aastal võeti üle nimeetatud võlgasid 3.236,8 tuh. kr. ehk tunduvalt rohkem aruandeaastast.

Laenude tasumine näitas ka aruandeaastal teatud nõrgenemist. Pantkirja ja ümberlaenustamislaenude alal tasumisele kuuluvatest tähtajalistest maksudest tasuti aruandeaastal 76,3%, kuna eelmisel aastal tasuti 77,4%. Maakapitali laenude ja ostuvõlgade tähtajalistest maksudest tasuti 73,6%, kusjuures eelmisel aastal laekus 75,9%. Kohustuste täitmata jätmise pärast müüdi aruandeaastal sunnikorras 37 talu.

Äritulemused. Tulusid oli pangal aruandeaastal 709,7 tuh. kr. ning administratsioonikulused 653,8 tuh. kr., nii et tegevus lõppes 55,9 tuh. kroonilise puhaskasuga.

Laenude valitsemise kulu avaldas aruandeaastal nagu eelmistelgi aastatel langetamise tendentsi. Nimelt oli tähendatud kulu aruandeaastal 0,71% laenude kogusummast aruandeaasta lõpuks, kuna eelmisel aastal oli see 0,72%. Laenude valitsemise

odavnemise tendents oli tingitud aruandeaastal laenuportfelli suurenemisest, mis teatavasti avaldab mõju laenude valitsemise odavnemisele.

Aruandeaasta jooksul võttis Riigikontroll osa panga nõukogu koosolekutest ja pantkirjade loosimise ning hävitamise komisjonidest 11 juhul. Revideerimiseks esitati ning revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal Maapanga aastaaruanne, mille järgi oli arvete läbikäik 35.451,1 tuh. kr. ja bilanss aasta lõpuks 100.376,0 tuh. kr.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Revisjoni teostamisel puudusi ei leitud.

Maakapital.

Tegevus.

Maakapitali tegevus arenes 1938. aastal eelmise aasta eeskujul tõusu suunas, nagu see ilmneb arvete seisu ja laenude seisu võrdlusel eelmise aastaga. Nii oli aruandeaasta lõpul arvete seis 85.697,4 tuh. kr. ja laenude seis 79.442,3 tuh. kr., kuna eelmisel aastal olid nimetatud summad vastavalt 83.336,0 tuh. kr. ja 77.007,1 tuh. kr.

Maakapitali 1938. a. eelarve oli koostatud 5.534,0 tuh. kroonile. Arvates sellest maha laenud, pantkirjade väljalaskmine ja eelmise eelarveaasta ülejääk, kogusummas 1.324,0 tuh. kr., jääb eelarve summaks 4.210,0 tuh. kr., mis on vähem eelmise aasta eelarvest 1.198,5 tuh. kr. ehk 22,18%. Eelmise aasta eelarve oli 5.408,5 tuh. kr.

Aruandeaastal laekus eelarve täitmise aruande järgi üldse 4.894,8 tuh. kr. Arvates sellest maha tehtud laen ja väärtpaberite realiseerimisest saadud summad, kokku 1.092,0 tuh. kr., oli tegelik laekumine 3.802,8 tuh. kr. ehk 90,3% eelarvest. Tähendatud summast laekus rahas 3.666,1 tuh. kr. ehk 87,1% ning võõrandatud maade tasumise pantkirjades ja Asunduskapitali võlakirjades laenude tasumiseks 136,7 tuh. krooni ehk 3,2% eelarvest. Eelmisel aastal tasuti laene nimetatud pant- ja võlakirjades 448,0 tuh. kr. ulatuses, seega aruandeaastal 311,3 tuh. kr. ehk 69,5% võrra vähem kui eelmisel aastal. Laenude tasumist pantkirjades pidurdas nimetatud väärtpaberite kursi tõusmine nende müügi pakkumiste vähenemise tõttu fonditurul.

Uusi laene anti Maakapitalist aruandeaastal Maapanga poolt 560,9 tuh. kr. ning Asundusameti poolt asundustalude võlgu müügi puhul 493,8 tuh. kr., kokku 1.054,7 tuh. kr., mis on veidi vähem eelmisest aastast, mil anti 1.172,1 tuh. kr. Laenude andmist Maapanga poolt suuremal määral pidurdas peaaesjalikult Maakapitali vabade summade nappus. Põllutöoministeeriumilt anti Maakapitalile üle aruandeaastal mitmesuguseid ostuvõlgasid 1.779,3 tuh. kr. 2.622,0 tuh. kr. vastu eelmisel aastal.

Ostuvõlgade üleandmine Põllutöoministeeriumilt Maakapitalile väheneb iga aastaga, kuna maade ostu-müügitoimingud on lõpule jõudmas. Peale laenude andmise oli Maakapitalil aruandeaastal suuremaks väljaminekuks asundusetegevuse arendamise, maakorralduse ja maareformi teostamisega seoses olevate kohustuste alal 1.582,7 tuh. kr. See summa sisaldab eneses 867,0 tuh. kr. mitmesuguseid toetusi, millest suurem osa 523,4 tuh. kr. nagu eelmiselgi aastal, läks preemiade maksmiseks eraudismaade ülesharijatele. Üldse oli Maakapitalil eelarve täitmise aruande järgi väljaminekuid 4.700,9 tuh. kr. ehk 84,95% eelarvest. Aasta lõpuks oli eelarve ülejääk 193,9 tuh. kr., mis kanti tagavarakapitali arvele.

Maakapitali laenude ja ostuvõlgade alal laekus tähtajalisi maksusid 1938. a. 1.347,0 tuh. kr. ning põllumajanduse võlgade ümberlaenustamise laenude osas — 365,8 tuh. kr., seega kokku laenude tasumisi 1.712,8 tuh. kr. Eelarves oli ette nähtud tähendatud laekumisi esimeses osas 1.156,3 tuh. kr. ja teises osas 309,4 tuh. kr., kokku

1.465,7 tuh. kr., seega on laenude tasumise alal enam laekunud, kui eelarves oli ette nähtud 247,1 tuh. kr. ehk 14,0%. Enamlaekumine on tingitud peaaesjalikult laenude tasumisest enne tähtaega.

Maakapitali aastaaruanne, mille järgi arvete seis oli aasta lõpuks 85.697,4 tuh. krooni ja arvete läbikäik 21.641,9 tuh. kr., esitati revideerimiseks ning revideeriti Riigikontrolli poolt kohapeal Eesti Maapangas dokumentide ja raamatute põhjal. Revideerimisel puudusi ei selgunud.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Pikalaenu Pank.

Tegevus.

Pikalaenu Panga tegevuses jätkus töus ka 1938. a., nagu see nähtub järgmistest asjaoludest: laenu kogusumma, mis oli aruandeaasta alul 48.975,7 tuh. kr., tõusis aasta lõpuks 51.973,9 tuh. kroonile, kusjuures äriseis tõusis 65.971,6 tuh. kroonilt 69.227,4 tuh. kroonile.

Uusi laene andis pank välja aruandeaastal 7.601,7 tuh. krooni, millest omal arvel 4.378,3 tuh. kr. ning riigi arvel panga valitsemisel olevatest kapitalidest ja fondidest 3.223,4 tuh. kr. Eelmisel aastal olid need arvud vastavalt 6.317,2 tuh. kr., 4.059,5 tuh. kr. ning 2.257,7 tuh. kr. Raha anti välja uute laenu alal 7.032,6 tuh. kr., kusjuures ülejäänud uued laenud summas 569,1 tuh. kr. tekkisid osalt „A“ liigi laenu ülevõtmisest panga arvele, osalt mõnede vanade panga laenu ümberkorraldamisest uuteks laenuks.

Laenuprotsent. Väljasolevatelt laenuelt võttis pank aruandeaastal keskmiselt 6,67% aastas. Eelmisel aastal oli tähendatud protsent 6,55%.

Ressursid. Uute laenu andmiseks kui ka mitmesuguste kohustuste lunastamiseks kasutas pank aruandeaastal peamiselt endiste laenu kateks laekuvaid summasid. Peale selle suurendas pank aruandeaastal oma emissiooni 2.143,0 tuh. kr. võrra, tõstes seda aasta lõpuks 21.137,0 tuh. kroonile. Ressursside seis oli üldiselt aasta lõpul tunduvalt suurem eelmise aasta seisust.

Laenu valitsemise kulu püsis aruandeaastal eelmise aasta tasemel, võrdudes 0,63% laenu kogusummast aasta lõpuks.

Äritulemused. Aruandeaasta lõppes 662,9 tuh. kroonilise puhaskasuga. Eelmisel aastal oli puhaskasu 748,2 tuh. kr. Puhaskasu vähenemine oli tingitud suuremate reservide hoidmisest varuks aruandeaastal.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Varasid ja väärtusi varakambrites revideeriti panga volinikkude juures 2 juhul. Aastaruandeid esitati revideerimiseks ning revideeriti Riigikontrolli poolt kolm: panga, „A“ liigi laenu ja operatsioonifondide aruanded, millede järgi oli üldine arvete läbikäik 70.883,6 tuh. kr. ning aasta lõppbilansside kogusumma 101.373,7 tuh. kr.

Varakambrite ja aastaruannete revideerimisel ei selgunud puudusi Pikalaenu Panga tegevuses.

Maatulunduskapital.

Maatulunduskapitali tegevus näitas 1938. a. suurenemise tendentsi. Uusi laene anti välja aasta jooksul 1.441,8 tuh. kr., kuna eelmisel aastal oli antud nimetatud laene 682,9 tuh. kr., kusjuures laenude kogusumma, mis oli läinud aastal 4.055,5 tuh. krooni, tõusis aruandeaasta lõpuks 4.923,4 tuh. kroonile. Sellest nähtub, et tegevus aruandeaastal oli tunduvalt elavam eelmise aasta tegevusest.

Tegevus.

Laenude mahutamine. Suurima laenusaaajana esinesid aruandeaastal eksportapamajad, kellele anti uusi laene eravõlgade korraldamiseks 477,0 tuh. kr.

Järgmiseks suuremaks laenusaaajaks olid aruandeaastal piimatööstused, saades uut krediiti kogusummas 350,5 tuh. kr. Uutest laenudest läks peiosa Tallinna ja Tartu keskmeiereide ehitamise finantseerimiseks.

Suuruse poolest kolmandal kohal asusid uued laenud maatulundusmasinate ostu finantseerimiseks, milleks anti aruandeaastal 270,7 tuh. kr. Nimetatud laene anti peaaesjalikult traktorijaamadele ja vilja sorteerimispunktidele.

Muude põllumajandusliikude alade finantseerimine sündis väiksemal määral ning ulatuses, nagu see üldiselt leidis aset eelmisel aastal.

Laenutingimused. Aruandeaasta lõpul leidis portfellis laene kaheksa mitmesuguse protsendimääraga, kusjuures keskmiseks protsendimääraks oli 2,1. Eelmisel aastal oli tähendatud protsent 1,7.

Järgmine tabel annab ülevaate laenutingimustest võrreldult eelmise aastaga (tuh. kroonides):

	ilma	Protsendimäär							Kokku	Keskmine %
		0,5	1	2	3	4	4,5	5,5		
Laene väljas:										
31. XII. 1938. a.	407,6	187,7	1.511,3	441,2	1.865,6	39,6	469,3	0,9	4.923,2	2,1
31. XII. 1937. a.	385,2	201,7	1.736,1	222,6	1.458,0	47,8	—	4,1	4.055,5	1,7

Aruandeaastal esitati revideerimiseks ning revideeriti Riigikontrolli poolt Maatulunduskapitali aastaaruanne, mille järgi oli äriseis aasta lõpuks 5.453,9 tuh. krooni ning eelarve täitmise aruande järgi tulusid 3.014,4 tuh. kr. ja kulusid 2.572,0 tuh. kr.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aastaaruande revideerimisel puudusi ei leitud.

Riigihoiukassa.

Tegevus.

Riigihoiukassa tegevus arenes 1938. a. nagu eelmistelgi aastatel laienemise suunas, näidates teatavat tõusu. Aasta jooksul oli juurdekasv hoiusummade seisus 10,5%, hoiutehingute arvus 10,4% ning hoiuarvete arvus 9,4%. Võrreldes eeltoodud andmeid aktsiapankade ja suuremate ühispankade hoiusummade liikumisega selgub, et viimastes oli hoiusummade juurdekasvu protsent 1938. aastal 12,5, seega 2% võrra suurem kui Riigihoiukassas. Ilmneb erapankade osatähtsuse kasvamine Riigihoiukassa arvel, mis on kestnud alates 1936. aastast. Eelmise põhjus peaks peituma Riigihoiukassa hoiutingimustes, eriti tähtajaliste hoiusummade madalates intressimäärades, mis kuni 1. II. 1938. a. olid märgatavalt madalamad erapankade poolt makstavatest intressidest.

Hoiusummade intressimäär. Alates 1. veebr. 1938. a. kõrgendas Riigihoiukassa hoiusummade intressimäärasid 1/2% võrra, millega viimased kujunesid järgmisteks: tähtajata hoiusummad 3% aastas, tähtajalised — tähtajaga vähemalt 6 kuud ja summas mitte üle 5.000 kr. 3 1/2% ning üle selle normi tõusvalt hoiusumma osalt 2 1/2% aastas, hoiusummadelt tähtajaga vähemalt 1 aasta vastavalt 4% ja 3% aastas. Keskmiselt maksti 1938. aastal hoiusummadelt intressi 2,93% aastas, eelmise aasta 2,48% vastu.

Hoiusummade paigutamine. Aasta lõpuks oli hoiusummadest paigutatud väärt-paberitesse 8,92 milj. kr., s. o. 77,5%. Peale selle oli väärtpabereid tagavarakapitali arvel 0,2 milj. kr. väärtuses. Väärtpaberitesse mahutatud summalt saadi 1938. aastal intressi keskmiselt 4,79%, mis on 0,09% võrra vähem eelmisest aastast, mil saadi intressi 4,88%.

Alltoodud kokkuvõte annab ülevaate pantkirjade osatähtsusest hoiusummade paigutamisel võrreldult eelmise aastaga (milj. kr.):

	Hoiusummade arvel omandatud väärtpaberid						Kokku
	E. Maa-panga pantkirjad	4% Asundus-kapitali võlakirjad	Marmi võlakirjad	E. Hüpo-teegipanga pantlehed	E. Maakred. seltsi pant-lehed	Muud paberid	
31. XII. 1937. a.	2,87	2,33	1,60	1,16	1,01	0,19	9,16
31. XII. 1938. a.	3,35	2,08	1,10	1,14	1,25	—	8,92

Äritulemused. Riigihoiukassa aruandeaasta tegevus lõppes 106,0 tuh. kroonilise ülejäägiga, mis on 13,2 tuh. kr. võrra vähem eelmise aasta puhaskasust. Tagasimineki oli tingitud tähtajaliste hoiusummade intressimäära tõstmisest aruandeaasta algul. Riigihoiukassa administratiivkulud moodustasid 0,37% hoiusummade seisust aasta lõpuks, milline protsendimäär on võrdne eelmise aastaga.

Aasta jooksul Riigikontroll võttis osa Riigihoiukassa nõukogu koosolekutest ja komisjonidest 16 korral. Raha ja väärtusi vaadati üle postiasutiste juures asuvates agentuurides 155 korral ühiselt postiasutiste revisjoniga. Peale selle kontrolliti 2 osakonna tegevust väljaspool Tallinnat ning revideeriti aastaaruanne, mille järgi oli äriseis aasta lõpuks 12,05 milj. kr. ning kasude ja kahjude arve tasakaalus 462,6 tuh. krooni. Riigihoiukassa tegevuse ja arvepidamise revideerimisel puudusi ei leitud.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Riigi Ehitusettevõtte „Ehitaja“.

Tegevus.

Aruandeaasta oli „Ehitaja“ esimeseks täielikuks tegevusaastaks ja selle aja jooksul teostati töid ca 954.000 kr. väärtuses. Tegevuskavas ettenähtud ehitustöödest langesid mitmed ära krediitide ülekandmise ning vähesuse tõttu, saadud lisatöödega ei saadud aga läbikäiku tösta ettenähtud kõrguseni. Suuremaks ja raske-
maks ehitustööks oli Kadrioru tööde kompleks, mille keerulisus asjaajamisel tekitas viivitusi nii tööde teostamisel, kui ka tasude kättesaamisel. Projekteerimistööde alal osutus suureks ja aegaviitvaks tööks Tallinna politseihoone projekti koostamine, kuna muutuvate nõudmiste ja mitmekordsete kooskõlastamiste tõttu tuli projekt korduvalt ümbertegemisele ja on praegu korterite osas veel lõplikult välja töötamata.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Ettevõtte Ehitusnõukogust Riigikontrolõri esindaja võttis osa 14 korral. Aruanne on koostatud ajavahemikule 1. IV. 1938 a. — 31. III. 1939. a., kusjuures bilanss on tasakaalus 664.989 kr. ning kahjude-kasude arve näitab tulusid 28.602 kr., kulusid 89.305 kr. ja kahju 60.703 kr. Arvete läbikäik oli 5.593.136 kr.

Aruande revideerimine toimus kohapeal, kusjuures selgus, et direktorile ja ametnikele on ametisõitude eest rohkem tasutud, kui nõukogult antud juhatuskiri seda võimaldas. Kuna aga nõukogu ei pidanud tarvilikuks nõuda tema poolt antud juhatuskirja täpset täitmist, siis tuli loobuda tagasinõudmisest, arvesse võttes ka summa vähesust. Autojuhile tasuti väljasõitudel peale päevaraha veel ületunnitasu, kusjuures mõnel päeval on kuni 18 ületundi tehtud. Ehitustöödega on alustatud enne ehituslepingu sõlmimist. „Ehitajale“ kohustuslik väljamaks 1.700 kr. suuruses oli raamatutes arvestamata.

Riigimõisade Valitsus.

Põllutöoministeeriumi Riigimõisade Valitsuse majandamisel olid samad majapidamised mis eelmiselgi aastal, nimelt: Alatskivi, Audru, Heimtali, Huuksi, Kehra Kuremaa, Kuusiku, Mooste, Sõmerpalu, Tori, Torma ja Tähtvere mõisad ning Väandra toorlinavabrik, kokku 13 üksust.

Tegevus.

Peale selle kuulus Riigimõisade Valitsuse järelevalvele veel 8 rendimõisa: Jõgeva, Käreвете, Luunja, Põdrangu, Sandla, Triigi, Udeva ja Viisu.

Oma majandusel olnud mõisad andsid kõik, väljaarvatud Kehra, puhaskasu, kogusummas 179.152 krooni.

Kehra mõisa aruanne, kus majapidamine osa põldude üleandmise tõttu „Eesti Metsa ja Tselluloosi“ A/ü-le tegi läbi suurema murrangu, andis kahju 7.818 krooni.

Faktiilist kontrolli teostati aruandeaastal 3 asutises, kusjuures selgusid vähemad vahed tagavarade tegeliku seisuga ja laoraamatu andmete vahel ning leiti puudusi hoonete seisukorra ja nende tuleõnnetuse vastu kindlustamise alal.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Järelekontrolli korras revideeritud Riigimõisade Valitsuse 1938/39. a. aruande järgi on bilanss I. V. 1939. a. tasakaalus 5.092.055 kr., arvete läbikäik aasta jooksul 19.650.202 kr.

Tavalistest revideerimisel leitud vormilistest puudustest kõrvaldati osa revideerimise ajal, kuna teistest, kui ka mõningatest revideerimisel üleskerkinud sisulistest küsimustest teatati Riigimõisade Valitsusele puuduste kõrvaldamiseks ning küsimuste selgitamiseks.

Riigimõisade majapidamiste hoonete inventuurihindade kohta peab märkima, et need nõuavad revideerimist, kuna paljud neist inventariraamatute andmetel tunduvad olema hinnatud alla nende tegelikku väärtust. Madalalt hinnatud hooned amortiseeritakse ka vähema summaga, kui see vastavalt hoonete tegelikule kõdnemisele peaks olema. Viimane asjaolu mõjub oma korda teataval määral majapidamiste puhaskasule, lastes seda paista suuremana tõelisest.

Riigi Ringhääling.

Tegevus.

Aruandeaastal Riigi Ringhäälingu tegevus arenes kõigiti rahuldavalt, mida ilmekalt kujutab pidev raadiokuulajate arvu tõus. 1. I. 1938. a. oli raadiokuulajaid 48.949 ja aasta lõpul — 66.268, seega tõus 35,4%. Ühenduses kuulajate arvu tõusuga kasvasid ka tulud eelmise aasta 503.323 kroonilt 705.787 kroonini, seega tõus 40,2%.

Vabariigi Valitsuse otsusega 5. XII. 1938. a. tunnistati vajalikuks Raadiohoone ehitamine ja selle asukohaks määrati Tallinnas Kreutzwaldi ja Fählmanni tänavate nurgal asuv krunt. Töötati välja uue stuudiotehoonde eelprojektid.

Raadiohoone ehitamisega seoses oleva rahalise külje lahendamiseks töötati välja finantskava, mis kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt 5. XII. 1938. a. Selle järgi ehitatakse Raadiohoone Riigi Ringhäälingul olevate vabade summadega ja laenuga.

Raadioaparaatide müügi reguleerimiseks anti Vabariigi Valitsuse poolt 8. XII. 1938. a. (RT 1938, 103, 889) Raadioaparaatide müügi ja hoidmise määrus ning samas RT ilmus ja hakkas kehtima Teedeministri poolt antud raadioringhäälingu kasutamise määrus.

Riigi Ringhääling ei pidanud olukorda loomulikuks, et seni meil üheaegselt ilmus kolm raadioajakirja. Kokkuleppe teel senised ajakirjad likvideerisid ja Riigi Ringhääling hakkas ise välja andma „Raadiolehte“.

Türi saatja algas tööd katseliselt 15. XII. 1937. a., kuid et saatejaamas ilmesid puudused, siis on saatja veel praegu firmalt lõplikult vastu võtmata.

Üldsaaateag on tõusnud 2807:05 tunnilt 1937. a. 3227:40 tunnile 1938. aastal.

Raadionõukogu pidas aruandeaastal 18 koosolekut. Koosolekutest võttis osa Riigikontrolli esindaja.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

1938. a. aruanne, mille järgi oli tulusid 705.787 kr. ja kulusid 619.966 kr., puhaskasu 85.821 kr., äriseis 31. XII. 1938. a. — 1.433.060 kr. tasakaalus ja arvete läbikäik 5.249.639 kr. revideeriti Riigikontrolli poolt kohal. Aruande revideerimisel märkimisväärseid puudusi ei ilmnunud.

Riigi Sadamatehas.

Riigi Sadamatehase 1937/38. a. tegevus edenes tõusu tähe all. Toodang ületas eelmise aasta oma 35% võrra ja sellele vastavalt tõusis ka tööliste ja teenijate keskmine arv 675 peale. Toodangu tõus vähendas tunduvalt üldkulude mõju saaduste hindadele ning põhjustas suurt puhaskasu. Pidurdavalt mõjus tööruumide kitsus, isegi mõned juurdeostetud tööpingid ootavad juba üle 2 aasta ülesseadmist. Selle puuduse kõrvaldamiseks tehase juhatus ja nõukogu otsustas, arvestades tehase kandejõuga, esialgu piirduda mehaanikatöökoja püstitamise, millega oleks tööruumide küsimus osaliselt lahendatud. Mitmesugustel Riigi Sadamatehasest mitteolenevatel põhjustel ei saadud aga enne selle ehitamisele asuda kui 1939. a. sügisel. Selle viivituse tagajärjeks on ka hoone ehituskulude tunduv tõus.

Tegevus.

Riigi Sadamatehase nõukogu pidas 14 koosolekut, millest ka Riigikontrolöri esindaja osa võttis. Tegevusaruanne on koostatud ajavahemikule 1. XI. 1937. a.—31. X. 1938. a., kusjuures bilanss on tasakaalus 3.901.797 kr. ning kasude-kahjude arve näitab tulusid 2.806.750 kr., kulusid 2.505.579 kr. ja puhaskasu 301.171 kr. Tehase arvete läbikäik oli 23.516.594 kr.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aruande revideerimine toimus kohapeal, kusjuures selgusid mõned vähemad puudused.

Riigi Trükikoda.

Tegevus.

Riigi Trükikoja tegevus arenes 1938. aastal normaalselt, kuigi tööstuse osas näitas toodangu väärtus väikest tagasiminekut. Täidetud tellimiste ja müüüdud trükiteoste koguväärtus, mis eelmisel aastal oli 1.010 tuh. kr., ulatas aruandeaastal 946,1 tuh. kroonile, seega vähenemine 63,9 tuh. kr., või 6,3%. Osakondade viisi püsis väärtmärkideosakonna tegevus üldiselt eelmise aasta tasemel, kuigi aruandeaasta-vahelise poolvalmistööde arvestamise tõttu näitas toodangu väärtus vähenemist. Samuti oli võrdne eelmise aastaga kirjastusosakonna tegevus. Lihtrükiosakonnas selle vastu ilmneb 5,9%-line toodangu vähenemine, mis tingitud telefoni-abonentide nimekirja tellimise ärajäämisest aruandeaastal.

Alltoodud kokkuvõtte annab ülevaate trükikoja tegevusest kolmel viimasel aastal:

Osakonna nimetus	Toodangu väärtus (tuh. kr.)		
	1938. a.	1937. a.	1936. a.
Väärtmärkideosakond	382,7	415,0	383,9
Lihtrükiosakond	405,2	430,8	371,2
Kirjastusosakond	158,2	164,2	136,8

Kasude ja kahjude arve järgi oli trükikojal 1938. aastal puhaskasu 283,0 tuh. krooni eelmise aasta 242,8 tuh. kr. vastu, seega suurenemine 40,2 tuh. kr. või 17%. Suurenenud on peajasjalikult loteriiosakonna tulud, kuna väärtmärkide- ja kirjastusosakondades püsisid need eelmise aasta piirides; lihtrükiosakonnas aga selgub 10%-line tulude tagasimineku.

Riigi Klassiloterii alal näitab loteriipiletite levik pidevat tõusu. 1938. aasta lõpul alustatud 7. loteriiga oldi sunnitud nõudmise kasvamise tõttu loteriid järjekordselt 10% võrra suurendama, millega esimeses klassis müügile lastavate piletite arv tõusis 220.000 à 2 kr. Arvates klassiloterii algusest, mil esimese klassi piletite arv oli 160.000, on loterii seega suurenenud ca 35%.

1938. aastal teostati kokku 8 loosimist — 1 viiendast, 4 kuuendast ja 3 seitsmendast loteriist, milliste piletid realiseeriti ca saja protsendiliselt.

Aruandeaastal lõpule viidud 5-es ja 6-es loterii andsid järgmised tulemused:
 5. loterii tulud 1.556,9 tuh. kr., kulud 1.388,1 tuh. kr., puhaskasu 168,8 tuh. kr.
 6. loterii tulud 1.555,5 tuh. kr., kulud 1.387,7 tuh. kr., puhaskasu 167,8 tuh. kr.

Loteriide teostamise seaduse kohaselt arvati puhaskasust 90% Vabariigi Presidendi käsutuses olevasse fondi ja 10% riigituludesse.

Riigi Trükikoja ja klassiloterii alal võeti aasta jooksul osa kokku 79 nõukogu- ja komisjonikoosolekust ning revideeriti Riigi Trükikoja aruanne, mille järgi oli bilanss 31. XII. 1938. a. 3.772.188 kr. ja arvete läbikäik 25.010.160 kr. ning 4-da ja 5-da klassiloterii aruanded. **Revisjoni teostamine ja tulemused.**

Aruannete revideerimisel puudusi ei selgunud.

Riigienamusaktsiatega aktsiaseltsid.

A/s. „Eesti Fosforiit“.

Tegevus.

Aktsiaseltsi „Eesti Fosforiidi“ tegevus arenes 1938. a. nagu eelmistelgi aastatel katseajajärgu raamides, kusjuures tegevus aasta viimasel veerandil osutus tunduvalt piiratuks, kuna kahjutules hävines fosforiidi rikastumise vabrik, milline asjaolu ei võimaldanud tegevuse normaalset jätkamist.

Tööstuse ümberorganiseerimise ettevalmistamise tööd, mis algasid juba eelmisel aastal, keetsid edasi ka aruandeaastal ning olid aasta lõpul jõudmas lõpule, nii et tuleval aastal osutub võimalikuks viia ellu tööstuse ümberorganiseerimine. Aruandeaastal kestnud uurimustööd näitasid, et paremaks fosforiidi leiukohaks on Kroodi, mispärast otsustati tööstuse keskkohat rajada Ülgaste asemel viimasesse.

Toodang. Aasta jooksul valmistati jahvatatud rikastatud fosforiiti 41,8 tuh. kvintaali. Eelmisel aastal oli valmistatud 36,3 tuh. kvintaali, nii et toodang näitas aruandeaastal tunduvalt suurenemist.

Toodangu realiseerimine. Aasta kestel realiseeriti rikastatud fosforiiti 37,0 tuh. kvintaali, kuna eelmisel aastal realiseeriti 43,6 tuh. kvintaali. Realiseerimise tagasimineku oli tingitud tagavarade vähesusest ja kahjutulest, mis pidurdas toodangut. Turu seisukord oleks võimaldanud realiseerida fosforiiti veel ca 12.000 kvintaali.

Realiseerimine toimus peamiselt Tallinna laudu kaudu, kus teostus ca 85% kogu müükidest. Müügihinnaks oli fob Tallinna ladu 3,10 kr. ja vabrikus 2,80 kr. kvintaal.

Hinna reguleerimiseks sai selts riigilt toetust aruandeaastal 19,0 tuh. kr., mis teeb välja ühe müüdü kvintaali kohta 0,51 kr. Eelmisel aastal oli see toetus 0,62 kr. müüdü kvintaali kohta.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aktsiaseltsi revisjonikomisjonis oli Riigikontrollist 3 ametnikku. Aruandeaasta tegevuse ja aastaaruande revideerimiseks peeti 8 revisjonikomisjoni koosolekut.

Aastaaruande järgi oli äriseis 386,8 tuh. kr., arvete läbikäik 1.767,3 tuh. kr. ning ülejääk kasude ja kahjude arve järgi 58,12 kr. Revideerimisel puudusi ei selgunud.

Eesti Kirjastuse-Ühisus „Postimees“.

Eesti Kirjastuse-Ühisuse „Postimehe“ äriettevõtted on päevaleht „Postimees“, trüükikoda, köitekoda, tsinkograafia, kirjastus ja raamatukauplus.

Tegevus.

Ettevõtte tegevus on aruandeaastal suurenenud, näidates läbimüügi alal töös 540.656 kroonilt 1937/38. ä/a. 696.666 kroonile 1938/39. ä/a. ja puhaskasu alal 1.788 kroonilt 16.360 kroonile. Ettevõtte eduka tegevuse tõttu kirjastusühisus oli leidnud võimalikuks maksta peale pikemat aega jälle dividendi aktsionäridele. Ettevõtte ärilise seisukorra tunduv paranemine on seoses suuremal määral ka saneerimise aktsiooniga, mis võeti ette peale ettevõtte raskustesse sattumist ja sekvestri alla võtmist.

Nõukogus oli Riigikontroll esindatud ühe liikmega ja revisjonikomisjonis — kahe liikmega. Aruandeaastal peeti 1 nõukogu ja 10 revisjonikomisjoni koosolekut ettevõtte tegevuse ja aastaaruande revideerimiseks. Ettevõtte kassat revideeriti 1 kord äri asukohas Tartus ja 1 kord Tallinna osakonnas.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aruande järele olid kulud 103.868 kr., tulud 120.228 kr. ja 1938/39. a. ä/a. puhaskasu 16.360 kr., äriseis 28. II. 1939. a. tasakaalus 575.153 kr. suuruses ja arvete läbikäik 2.794.264 kr.

Puudusi asjaajamises ega aruandes ei selgunud.

A/s. „Eesti Laevaliinid“.

Tegevus. A/s. „Eesti Laevaliinid“ põhikirjaga ettenähtud aktsiakapitalist 1.150.000 kr. suuruses on sisse makstud 374.000 kr.

Aktsiaseltsi aastaid ettevalmistamisel olnud kavatsus liinilaeva soetamiseks teostus 1938. a. algul a/l. „Pearu“ ostmisega Inglismaalt.

Kuna üksiku laeva töölerakendamine aktsiaseltsi otsesel korraldamisel oleks vähe tasuv üldkulude suhteliselt kõrge % tõttu, anti laev rendile ajalepingu alusel kasutamiseks liinilaevana korrapärase ühenduse pidamisel Tallinn-Hamburg-Rotterdam-Antverpeni liinil.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aktsiaseltsi nõukogu koosolekutest Riigikontrolli esindaja võttis osa 2 korral. Kolmeliikmelise revisjonikomisjoni koosseisu kuulusid 2 Riigikontrolli esindajat. Asjaajamise ning aruandluse revideerimiseks komisjon pidas 10 koosolekut, nendest 2 korral faktilise kontrolli teostamiseks kohapeal.

Aruande järgi olid tulud 32.281 kr., kulud 26.272 kr., ülejääk 6.009 kr., äriseis 31. XII. 1938. a. tasakaalus 1.184.538 kr. suuruses ja arvete läbikäik 1.746.532 kr.

Revideerimisel märkimisväärseid puudusi ei selgunud. Vähemad eksitused ja vead parandati kohe aktsiaseltsi poolt.

„Eesti Metsa ja Tselluloosi“ A/ü.

1938. aasta jooksul, mis on aktsiaühingu teiseks aruandeaastaks, lõpetati tehaste ehitamine ja sisseseade monteerimine ning lasti tehased käiku.

Tegevus.

Tehaste ehituskuludeks on kuni aruandeaasta lõpuni kantud:

ehituste arvel	2.348.810 kr.
sisseseade arvel	6.180.870 „
Kokku	8.529.680 kr.

Lõplik ehituskulu on aga veel selgumata, sest ehitusettevõtjaga on lõpparve tegemata ja ehitusaruanne on koostamisel.

Tehaste esimene eksploatatsioonieelarve koostati 1938. aasta viimase kuue kuu kohta ja loodeti valmistada 10.000 tn. tselluloosi. Tulude ja kulude eelarve oli viidud tasakaalu 1.520.000 krooniga. Tegelikult esimesed proovikeedud tehti augusti-kuu alguses ning pidevale tselluloosi tootmisele asuti sama kuu lõpul. Vaatamata sellele, et tehaste käiku laskmine toimus hiljem, kui loodeti eelarve koostamisel, suudeti siiski aruandeaasta lõpuni valmistada tselluloosi 11.676 tonni, millest proovi-aja tselluloosi oli ainult 700,5 tonni, kuna ülejäänud tselluloos oli esmajärguline kaup, mis realiseeriti ilma reklamatsioonita kvaliteedi suhtes.

Tehaste töö arenes takistusteta ja toodang oktoobrikuust alates lähenes peaaegu normaalse produktsioonini.

Valmistatud tselluloosist realiseeriti kuni aruandeaasta lõpuni 7.575,5 tonni, kuna 4.090,5 tn. jäi realiseerimata.

Aasta lõppes 181.501 kr. ülejäägiga, milline summa kanti amortisatsioonikapitaliks.

Riigikontrolli ametnikest kuuluvad aktsiaühingu nõukokku üks ja kolmeliikmelisse revisjonikomisjoni kaks liiget. Nõukogu koosolekuist võeti osa 22 korral Revisjonikomisjoni koosolekuid kuu- ja aastaaruande revideerimiseks peeti aasta jooksul 62. Peale selle revisjonikomisjoni esindaja võttis osa juhatuse tehnilise komisjoni ja mitmesuguste teiste komisjonide koosolekutest 32 korral.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Faktilises korras revideeriti kassat kahel korral. Kohapeal revideeris revisjonikomisjon ladude ja varade seis 11 korral, nii terves koosseisus kui ka üksikult.

Aastaaruande järgi oli arvete seis 31. XII. 1938. a. 14.452.089 kr. ja arvete läbikäik 44.676.855 kr.

Aruande revideerimisel erilisi puudusi ei selgunud.

A/s. „Eesti Metsatööstus“.

Tegevus.

A/s. „Eesti Metsatööstus“ kui Riigi Metsatööstuse järglane võttis viimase varad ja kohustused üle aktiga 31. augustist 1937. a. ning alustas tegevust 1. septembril samal aastal.

1937/38. a. eelarves ettenähtud töökava võrreldes eelarvega täideti peaaegu täies ulatuses ja nimelt:

metsaraiumise ja metsamaterjalide valmistamise alal . . .	106,94%
metsamaterjalide ümbertöötamise alal Tallinna ja Tartu laua- tehistes	113,50%
metsamaterjalide veo alal	98,45%
metsamaterjalide müügi alal metsas, laoplatssidel ja laua- tehistes	94,88%.

Eelarves ettenähtud tulud tõusid 14.770.000 kroonilt 17.808.131 kroonile, kulud suurenesid 13.240.000 kroonilt 13.385.915 kroonile ja puhaskasu tõusis 1.530.000 kr. 4.422.216 kroonile.

Ülestöötamiseks tarviline mets saadi Riigimetsade Talitusest taksihinnaga. Vähesel määral on metsa ja metsamaterjale ostetud ka Sõjaministeeriumi Varustusevalitsuse Ehituse ja Korteri osakonnalt, Asundusametilt ja Riigimetsade Talitusest. Operatsiooniaastal ülestöötatud metsast saadi valmismaterjale 1.552.837 tm. (eelarves 1.452.000 tm.), sellest tarbematerjali 973.189 tm. ehk 63% (eelarves 53%) ja küttepuid 579.648 tm. ehk 37% (eelarves 47%). Peale selle valmistati 18.157 rm. kände, 560 rm. labidaturvast ja 93.510 rm. oksid ning hagu, kokku 112.227 rm. (eelarves 148.700 rm.). Valmistatud materjalide kännuraha kokku on 5.488.056 kr. (eelarves 4.853.700 kr.).

Valmistatud metsamaterjalidest müüdi:

a) riigiasutistele	247.145 tm. ehk 17% (eelarves 248.400 tm. ehk 16%),
b) omavalitsus- asutistele	128.227 tm. ehk 9% (eelarves 171.800 tm. ehk 11%),
c) kohalikkudele	
elanikkudele	400.559 tm. ehk 28% (eelarves 486.350 tm. ehk 32%),
d) eraturule	676.703 tm. ehk 46% (eelarves 624.500 tm. ehk 41%).

Kokku 1.452.634 tm. ehk 100% (eelarves 1.531.050 tm. ehk 100%).

Esitatud aruande järgi oli bilanss 31. VIII. 1938. a. tasakaalus 18.473.847 kr., kasude ja kahjude arve tasakaalus 5.955.475 kr., puhaskasu 4.422.216 kr. ja arvete läbikäik 99.131.788 kr.

Erakorraline suur puhaskasu on tingitud peajasjalikult metsa kännuraha mada-
last tasemest ja metsamaterjalide hindade kõrgest konjunktuurist, kuid ka asjaolust,

et A/s. Eesti Metsatööstus esmakordselt turustas oma väljaveosaadusi ise ilma vaheltkauplejateta.

Riigikontrolli ametnikest kuulusid aktsiaseltsi nõukokku 1 ja revisjonikomisjoni 2 liiget. Aruandeaastal peeti 3 pea- ja 8 nõukogukoosolekut, milledest nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmed osa võtsid. Revisjonikomisjoni koosolekuid peeti 6 ja aastaaruande revideerimiseks tuli revisjonikomisjon kokku 54 korral. Peale selle võttis üks revisjonikomisjoni liige osa 4 juhatuse koosolekust.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Kuna A/s. „Eesti Metsatööstuse“ kohapealsed asutised, ametkond ja tegevusalad on tihedalt seotud Riigimetsade Talituse asutiste ja ametkonnaga ning asutised asuvad laialdaselt üle riigi, siis teostati faktilist kontrolli revisjonikomisjoni liigete ja Riigikontrolli ametnike poolt ühiselt Riigimetsade Talituse asutiste revisjonidega. Eraldi revideeriti aktsiaseltsile kuuluvaid küttepuude ladusid ja saetööstusi. Üldse teostati aruandeaasta jooksul 55 revisjoni, kusjuures leiti mitmesuguseid puudusi metsamaterjalide ülestöötamise, materjalide korraldamise ja asjaajamise ning arvepidamise alal. Ühe metskonna revisjonil selgus, et praaker oli temale usaldatud avansisummadest isiklikeks otstarveteks raisanud 560 kr., millise süüteo eest tema ametist vallandati ja kohtu poolt karistati tingimusi. Puuduva summa tasus praaker hiljem A/s. „Eesti Metsatööstusele“. Ühe teise metskonna revisjonimaterjal saadeti prokuratuuri korraldusse ühe ametniku vastutusele võtmiseks, mis seni lahendamata.

Aastaaruanne revideeriti revisjonikomisjoni poolt Riigikontrolli Tsiviilosakonna vastavate tööjõudude kaastööl. Aruannete läbivaatamisel ja tegevuse revideerimisel võeti selgitamisele vähemaid puudusi ja tehtud kulutusi 3.925 kr. ulatuses, mis veel aktsiaseltsi juhatuses lahendamisel.

A/s. „Eesti Turbatööstused“.

Tegevus.

A/s. „Eesti Turbatööstused“ jätkas oma tegevust 1938. a. üldiselt eelmise aasta eeskujul, kusjuures Lehtse tööstus tegutses esmakordselt täie koormatusega. Tootsi tööstuse tegevus oli suunatud peaaesjalikult briketivabriku ehitustööde lõpuleviimisele, mitmesugustele eeltöödele ja katsetele ning freesturba kogumisele brikkettide valmistamiseks. Kuigi freesturba valmistamise ja selle kogumise masinatest mõned üksikud ei töötanud veel korralikult, suudeti koguda aruandeaastal brikkettide valmistamiseks ca 40.000 m³ freesturvast. Aruandeaastal ei jõutud veel brikkettide valmistamisele asuda ja see teostus järgneva aasta veebruaris.

Aruandeaastal valmistati kõigis tööstustes kokku: kütteturvast 180,1 tuh. m³ ja alusturvast 52.000 palli.

Ülevaate turba valmistamise ja selle realiseerimise üle tööstuste viisi võrreldult eelmise aastaga annab allpooltoodud kokkuvõte (tuh. m³):

Tööstuse nimetus	1938. a.	1937. a.	Vähem — Rohkem +
Valmistati:			
1) kütteturvast:			
Ellamaa	101,6	106,8	—5,2
Aruküla	20,4	18,4	+2,0
Lehtse	58,1	16,0	+42,1
Kokku	180,1	141,2	+38,9
2) alusturvast:			
Ellamaa	52.086 palli	52.221 palli	—135 palli
Realiseeriti:			
1) kütteturvast:			
Ellamaa	102,5	122,4	—19,9
Aruküla	19,2	25,2	—6,0
Lehtse	55,4	9,1	+46,3
Kokku	177,1	156,7	+20,4
2) alusturvast:			
Ellamaa	49.356 palli	47.346 palli	+2.010 palli

Teiseks tähtsamaks ülesandeks oli seltsil elektrienergia produtseerimine ja elektriliinide ehitamine. Elektrienergiat produtseeriti aruandeaastal 11,0 milj. kwt., millest maha arvates oma tarvidus ja kaod, müüdi tarvitajaskonnale 8,6 milj. kvt. ehk 78,2% üldtoodangust. Keskmise kilovati müügihind oli aruandeaastal 8,46 snt. eelmise aasta 8,87 s. vastu. Keskmise müügihinna alanemisele mõjus kaasa suurtar-

vitajate juurdetulek, sest kokkuleppe kohaselt kv. müügihind alaneb järk-järgult, olenedes äratarvitatud elektrienergia kvantumi suurenemisest.

Elektriliinidest valmisid aruandeaastal Ellamaa-Kohila ja Saku-Tallinna liinid, mis nõudsid investeerimist ühes alajaamadega ca 236,6 tuh. krooni. Pooleli jäid aasta lõpul Kohila-Lelle-Türi liinid, millesse investeeritud ca 200,0 tuh. kr.

Peale eeltähendatud ehituste lõppes aruandeaastal Ellamaa tööstuses katlamaja juurdeehitus ühes kolmanda katla ülesseadmisega, mis nõudis kulutusi ca 327,5 tuh. kr.

Riigikontrolli ametnikest kuulusid tööstuse nõukokku üks ja revisjonikomisjoni **Revisjoni teostamine ja tulemused.** kaks liiget. Nõukogu koosolekutest võeti osa 12 korral ja revisjonikomisjoni koosolekuid peeti 46. Peale selle revisjonikomisjon võttis osa nõukogu koosolekutest 12 korral. Faktilise kontrolli korras revideeriti Ellamaa tööstust ühel korral.

Aastaruande järgi oli bilanss 31. dets. 1938. a. 9.655.789 kr., puhaskasu 86.584 kr. ja arvete läbikäik 23.517.114 kr. Aruande revideerimisel puudusi ei selgunud.

A/s. „Esimene Eesti Põlevkivitööstus“.

Tegevus.

Eelmisel aastal alanud töus põlevkivitööstuses kestis ka 1938. aastal. Samal aastal valmis Kohtla-Järvel uus õlivabrik, mis rakendati tööle maikuu lõpul.

Võrreldes eelmiste aastatega suurenes põlevkivi kui ka toorõli tootmine, millest annab ülevaate alltoodud tabel (tuh. tonn.):

Produktseeriti	1938. a.	1937. a.	1936. a.	1935. a.
Põlevkivi	588,2	415,9	364,0	249,8
Toorõli	48,0	30,0	22,9	11,8

Peale toorõli produktseeriti aruandeaastal veel bensini, mootorpetrooleumi, raskeõli à ca 1,0 tuh. tonni, kondensaati 2,8 tuh. tonni, estobituumeni 2,3 tuh. tonni ja vähemal määral muid õlisid.

Põlevkivi tarvitati toorõli ajamiseks ja müüdi veel kütteks Raudteede talitusele 75,4 tuh. tonni ja eraturule 155,9 tuh. tonni.

Toorõli realiseeriti peamiselt välismaale.

Kõrvaltööstusena tegutsenud kaevanduse jõujaam müüs aruandeaastal eratarvitajale 131,1 tuh. kv. elektrienergiat ning teedehituste ja asfalttööde alal tehti töid 261,9 tuh. kr. väärtuses.

Silmaspidades õlide nõudmise suurenemist ilmaturul otsustati ehitada veel neljas õlivabrik, mille läbilaskevõime on 800 tonni põlevkivi päevas. Selle vabriku hoonete ehitustöödega on juba alustatud ning vabrik ise loodetakse tööle rakendada 1940. aasta lõpul.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Riigikontrolli ametnikest kuulusid tööstuse nõukokku üks ja revisjonikomisjoni kaks liiget.

Aruandeaastal peeti 7 nõukogu ja 43 revisjonikomisjoni koosolekut. Revisjonikomisjoni liikmed võtsid osa nõukogu koosolekust 6 korral. Peale selle üks revisjonikomisjoni liige — Riigikontrolli ametnik — võttis osa erikomisjoni tööst kolmel korral, kokku seitsme päeva jooksul.

Kassade ning osalist varade ülelugemist teostati peakontoris Tallinnas ja tööstuse asukohas Kohtlas.

Aruande revideerimisel, mille järgi oli arvete seis 31. XII. 1938. a. 13.326.605 kr., tulud 2.010.321 kr., kulud 1.830.810 kr., arvete läbikäik 57.874.074 kr., puudusi ei selgunud.

Materjalide lao ülevaatusel selgusid mõned vähemad puudused, mis lahendati juhatause korraldusel.

O/ü. „Kodukäsitöö“.

O/ü. tegevus näitas 1938. a. märgatavat tõusu. Käsitööde läbimüük, mis oli eelmisel aastal 88,2 tuh. krooni, tõusis aruandeaastal 103,7 tuh. kroonile, ületades seega eelmise aasta läbimüügi ca 17% võrra.

Tegevus.

Läbimüügist moodustasid peaosa silmuskoetööd (45%), telgedel kootud tööd (25%) ja rahvarõivad (14%), kokku ca 84% kogu müügist. Ülejäänud — tikandus-, nahk-, keraamika- ja muud sellesarnased tööd moodustasid ca 16% kogu läbimüügist. Parimaks ostjaks välisriikidest osutus Ameerika.

Ekspordi arendamise sihiga osaühisus võttis osa aruandeaastal kahest välisnäitusest — Berliini Rahvusvahelisest Käsitöönäitusest ja Königsbergi messist. Osavõtt mõlemast näitusest osutus kordaläinuks ning majanduslikult tasuvaks, kuna seal müüdi suurema summa eest mitmesuguseid käsitöid.

Tööd ja teenistust andis osaühisus aruandeaastal ümmarguselt 100 inimesele.

Osaühisuse revisjonikomisjonis oli Riigikontroll esindatud kahe liikmega. Aruandeaasta tegevuse ja aastaaruande revideerimiseks peeti 12 revisjonikomisjoni koosolekut ja ettevõtte kassat revideeriti 1 kord.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aastaaruande järgi oli äriseis aasta lõpuks 101,1 tuh. kr., arvete läbikäik 455,7 tuh. kr. ning puhaskasu kasude-kahjude arve järgi 6,1 tuh. kr. Revideerimisel rahalisi puudusi ei selgunud.

A/s. „Kopli Kinnisvarad“.

Aktsiaseltsi tegevus avaldus peamiselt elukorterite ja tööstushoonete väljaüürimises.

Tegevus.

Aktsiaseltsil oli 1938. a. 123 elumaja kokku 1978 korteriga, nendest 1938. a. detsembrikuu andmetel oli vabu kortereid 16.

Tööstustest asusid Koplis: ETK Metall- ja Keemiatööstus, O/ü. „Orto“ keemiatehas, A/s. Telliskivi Tehased, Tallinna Potiseppade Artell, „Tallinna Kast“ puutööstus, „Viku“ põllutöömashinade tööstus, Joh. Lorupi klaasivabrik, A/s. „Põhjala kummitööstus, Üh. „Eesti Lihaeksport“ konservitööstus, U/ü. „Eesti Destillaat“ keemiatehas, „Edur“ vankri- ja mehaanikatööstus, J. Raudsepp'a keemiatööstus.

Kapitaalremonttöid teostati 10.285 kr. eest. Puhastusremonte teostati 516 elukorteris.

Aruandeaastal teostatud Kopli Rahvamaja ehitamise lõpetamise tööd läksid maksma 57.851 kr., rahvamajja muretsetud vallasvara — 2.351 kr.

Böckeri ja Vene-Balti sadamate remondiks ja ekspluateerimiseks kulutati 43.049 kr., raudtee korrashoiuks ja ekspluateerimiseks — 16.557 kr.

Uut haruraudteed ehitati 6.600 kr. ulatuses.

Sadamamaksudest laekus 15.399 kr. ja raudtee kasutamisest 8.633 kr.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Aktsiaseltsi peakoosolekuid peeti 2 ja nõukogu koosolekuid 12. Koosolekuist võttis osa Riigikontrollist üks nõukogu liige.

Aruanne, mille järgi oli tulusid — 502.452 kr., kulusid 448.192 kr., ülejääk 54.260 kr., äriseis 31. XII. 1938. a. tasakaalus 3.554.942 kr. ja arvete läbikäik 7.031.905 kr. revideeriti aktsiaseltsi revisjonikomisjonilt, mille koosseisus oli kaks ametnikku Riigikontrollist ja üks — Majandusministeeriumist. Revisjonikomisjon käis koos 40 korral.

Revideerimisel ei selgunud puudusi.

O/ü. „Tallinna Külkhoone“.

Tegevus.

Külhhoones peamiseks alalhoiu artiklikuks on või, mille läbikäik 1938. a. tõusis 312.117 tunnile. Külkhoone tegevus on järjest suurenenud, kuna nõudmine kaupade alalhoiu võimaluste järele kasvab koos rahvamajanduse tõusu ja ekspordi suurenemisega.

Lahedamate ruumide soetamise otstarbel asuti uue külkhoone ehitamisele. Sellekohaste ettevalmistustöödega jõuti aruandeaastal lõpule ja 1939. a. kevadel anti ehitustööd välja Riiklikule Ehitusettevõttele „Ehitajale“.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Riigikontroll on osatühisuse nõukogus esindatud ühe kohaga ja revisjonikomisjonis kahe kohaga.

Nõukogust võeti osa 8 korral, juhatuse koosolekust 3 korral ja peakoosolekust 1 korral.

Revisjonikomisjon osatühisuse tegevuse kontrollimise alal pidas aruandeaastal 14 koosolekut ja teostas faktilist kontrolli kahel korral. Osatühisuse 1938. a. aruande revisjonil puudusi ei ilmnunud ja aruande järgi oli arvete seis 31. det. 1938. a. 895.370 kr., ülejääk samaks ajaks 26.646 kr. ja arvete läbikäik 1938. a. 1.001.367 kr.

Uue külkhoone ehitustööde teostamise revideerimisel selgus üksikuid kõrvalekaldumusi lepingus ettenähtud tingimustest. Puudustest teatati osatühisuse juhatusele.

A/s. „Telliskivi Tehased“.

Ühes Aseri ja Pärnu tehaste ekspluateerimisega jatkas aktsiaselts 1937. a. alustatud Tallinna-Kopli tehase väljaehitamist ning täiendas Aseri ja Pärnu tehaseid vajalikkude juurdeehitustega ja sisseseadetega.

Tegevus.

Aseri tehase tööliste kaadri alalhoidmiseks, kelledest paljud lahkusid korterite puudumisel, osteti A/s. Asserin'ilt suur tööliste elamu, mille kordaseadmise saadakse hädavajalik arv kortereid. Asutamisel ostuteel omandatud kohapealses vanas tehases lõpetati telliskivide valmistamine, kuna vanade masinatega ei olnud võimalik saada telliskive ühtlase ja peene struktuuriga.

Pärnu tehases olid töötamise tingimused endiselt rasked, sest saviaugust võetava märja savi tarvitamiskõlblikuks tegemine on keeruline ja kulukas. Eelkui- vatistega ja kuivade plonniide jahvatamisest saadud jahu juurdelisamisega katsuti vähendada savi niiskust, mis andis küll oodatud tulemusi, kuid tõstis kivide hinna.

Kopli tehase algas normaalse tööga sügisel ja esialgsed tulemused on rahuldavad.

Kõik tehased kokku on aasta jooksul valmistanud — arvates ümber mitmesu- gused artiklid täistellistele — 11.990.000 üksust, milledest on turustatud sisemaal ca 8.000.000 üksust ja välismaal (Soomes) ca 1.000.000 üksust. Põllutöökoja ring- kondadest soovitati omal ajal asuda põllutorude valmistamisele ja oldi arvamisel, et aastas läheks tarvis umbes 1.500.000 tk. Sellega arvestades põletas Aseri tehase ca 554.000 toru, kuid tegelikult osutus põllutorude ost niivõrd väikeseks, et odavusele vaatamata ca 500.000 tk. lattu jäid.

Aktsiaseltsi nõukogus oli Riigikontroll esindatud ühe liikme kaudu, kes võttis osa 6 koosolekust. Revisjonikomisjon, milles oli kaks Riigikontrolli esindajat, pidas aruandeaastal 13 revideerimiskoosolekut, revideeris kohapealsed kassad ja varad 3 korda ja pidas 13 koosolekut aastaaruande revideerimiseks. Kopli tehase ehitus- tööd revideeriti kohapeal üks kord. Aruanne on koostatud kalendriaastale, kusjuures bilanss on tasakaalus 2.902.976 kr., kasude-kahjude arve näitab tulusid 96.843 kr. kulusid 95.026 kr. ning puhaskasu 1.817 kr. ja arvete läbikäik 13.846.979 kr. Aruande revideerimisel ilmsiks tulnud vähemad puudused olid tingitud juhatuskirja puudu- misest ja on kõrvaldatud.

Revisjoni teosta- mine ja tulemused.

A/s. „Vaguni- ja Masinatehased Eesti Dvigatel“.

Aktsiaseltsi aruanne 1. X. 1937 a. — 30. IX. 1938. a. peegeldab tegevust, mis osalt sündis enne aktsiate enamuse Eesti Vabariigi kätte minekut.

Tegevus.

Aruandeaastal teostati seltsi saneerimine, mis osutus äärmiselt tarvilikuks.

Põhikapitali alandati 1 milj. krooni võrra. Kapitali vähendamise arvel kaeti eelmiste aastate kahjud ja tagavarakapitali arvele kanti 262.958 kr.

Põhikapitaliks jäi pärast saneerimist 1 milj. krooni.

Revisjoni teostamine ja tulemused.

Käesoleva aasta arunne näitab samuti kahju 113.630 kr. Tulusid oli 224.807 kr kulusid oli 338.437 kr., äriseis 30. IX. 1938. a. 4.243.015 krooniga tasakaalus ja arvete läbikäik 5.733.415 kr. Aruanne revideeriti aktsiaseltsi revisjonikomisjoni poolt, mille koosseisus oli kaks ametnikku Riigikontrollist ja üks — Majandusministeeriumist. Revisjonikomisjon käis koos 50 korral.

Revideerimisel selgunud puudused lahendati aktsiaseltsi poolt.

Puudujääk on tingitud hoonete ja masinate amortisatsioonikuludest, mis aruandeaastal olid 164,5 tuhat krooni.

Mitmesugused asutised.

Eesti Punase Risti Selts.

Eesti Punase Risti Seltsil oli 1938. a. aruande järgi tulusid 668.650 kr. ja kulusid 667.907 kr.

Aruande revideeris seltsi revisjonikomisjon, mille tööst võttis osa vastavalt seltsi põhikirjale ka Riigikontrolli esindaja. Aruande alal erilisi puudusi ei ilmnenud, välja arvatud viivitused summade sissenõudmises ühelt vallandatud endiselt ametnikult ja et keskasutise laos leidus väärtuses langenud esemeid ning arstimeid.

Asutiste faktiline kontroll kuulub Riigikontrollile ja seda teostati 18 asutises 19 korral. Mitmed allasutised töötasid juba pikemat aega alla normaalarvu hoolealustega, mille tõttu ühele hoolealusele langev asutise ülalpidamiskulu osutus väga kõrgeks, eriti Pääsküla Vigastelastekodus ja Muraste Lastekodus. Pääsküla Lastekodu likvideeriti 1939. a. ja lapsed paigutati teistesse kodudesse, peajasjalikult Murastesse. Ühes ravi- ja puhkesanatooriumis toimus isikute asutises viibimisaja registreerimine puudulikult, mille tõttu tekkis raskusi ravi- ja ülalpidamistasude laekumiste jälgimisel. Mõnes asutises põllumajapidamisi majandati ebaratsionaalselt ja seetõttu üksikud põllumajapidamise alad andsid kahju. Nimetatud puudused kõrvaldati suuremalt jaolt 1939. aastal.

Kaitseliit.

Faktilise kontrolli korras revideeriti 11 üksust (2 kassa- ja 9 üldrevisjoni), millest 4 olid korras, kuna 7 üksuses esines majandusliku asjaajamise ja arvepidamise puudusi. Muuseas leiti neljas malevas puudusi kaitseliidu tegelaste varustamises raudtee sõidusoodustustega ja tasuta sõidupiletitega ning ühes malevas korratusi asjaajamises kahe vana veoauto realiseerimisel. Revideerimisel võeti selgitamisele kokku 2.847 kr., millest õiendati seletuste ja täiendavate dokumentide esitamisega 2.570 kr., tasuti rahas 70 kr. ja võeti arvele 207 kr. Revideerimistel leitud puudustest ja korratustest teatati Kaitseliidu ülemale, kelle korraldusel puudused kõrvaldati ja üks pealik karistati väljaheitmisega kaitseliidust.

Järelekontrolli korras revideeriti riikliku toetussumma 1938/39. a. aruanne, mille bilanss oli 5.399.954 kr. ja arvete läbikäik 4.054.255 kr. Puudusi revideerimisel ei leitud, kuid Kaitseliidu ülema tähelepanu juhiti mõnele ümberkorraldamise vajadusele arvepidamise alal.

Sihtasutis „Üleriiklik Näitus“.

Tegevus. Sihtasutise tegevus osutus 1938. a. nagu eelmistelgi aastatel väga piiratuks. Nõukogu ja juhatus pidasid aasta jooksul 7 koosolekut, kus arutati vähema tähtsusega küsimusi. Asutise kogu tegevus koosnes peamiselt kohalikkude põllumajanduslike näituste inspekteerimisest.

Revisjoni teostamine ja tulemused. Sihtasutise 1938. a. aruanne revideeriti revisjonikomisjoni poolt kohapeal, milleks peeti 1 koosolek. Tulusid oli asutisel aruandeaastal 7.012 kr., millest saadud riigieelarve korras 7.000 kr., kuna kulusid oli 5861 kr. Revideerimisel puudusi ei selgunud.

Üldkokkuvõtete tabelid.

1. Dokumentaalne eelkontroll.

Asutiste nimetused	Läbivaadatud kavade		Avaldatud protestide		Arvesse võetud protestide	
	arv	summa	arv	summa	arv	summa
Vabariigi President	2	24.845	—	—	—	—
Riigivolikogu	1	6.080	—	—	—	—
Riiginõukogu	2	11.330	1	500	1	500
Peaminister ja Riigikantselei	6	36.360	—	—	—	—
Riigikontroll	1	2.390	—	—	—	—
Haridusministeerium	40	1.764.562	—	—	—	—
Kohtuministeerium	25	256.836	2	2.200	2	2.200
Majandusministeerium	1140	7.248.899	9	70.940	8	54.409
Põllutöministeerium	226	1.542.789	2	—	2	—
Siseministeerium	46	228.193	1	—	1	—
Piirivalve Talitus	13	50.598	—	—	—	—
Sotsiaalministeerium	18	100.161	—	—	—	—
Sõjaministeerium	477	23.241.641	2	648	2	648
Teedeministeerium	3766	20.087.852	40	205.680	36	202.680
Välisministeerium	3	3.550	—	—	—	—
Kokku	5766	54.606.086	57	279.968	52	260.437

2. Osavõtmise nõukogude ja komisjonide koosolekutest ning riigiasutiste ja -ettevõtete toimingutest.

Asutiste ja ettevõtete nimetused	Osavõtmiste arv	Proteste või eriarvamusi:	
		avaldatud	arvesse võetud
Vabariigi President	11	—	—
Riigivolikogu	9	—	—
Riiginõukogu	9	—	—
Peaminister ja Riigikantselei	15	—	—
Riigikontroll	2	—	—
Haridusministeerium	23	—	—
Kohtuministeerium	38	—	—
Majandusministeerium	119	1	1
Põllutöministeerium	132	—	—
Siseministeerium	17	—	—
Piirivalve Talitus	5	—	—
Sotsiaalministeerium	19	—	—
Sõjaministeerium	333	—	—
Teedeministeerium	763	28	24
Välisministeerium	10	—	—
Eesti Maapank	11	—	—
Riigihoiukassa	16	—	—

Asutiste ja ettevõtete nimetused	Osavõtmiste arv	Proteste või eriarvamusi:	
		avaldatud	arvesse võetud
Riigi Ehitusettevõtte „Ehitaja“	14	—	—
Riigi Ringhääling	18	—	—
Riigi Sadamatehased	14	—	—
Riigi Trükikoda	79	—	—
A/s. „Eesti Fosforiit“	8	—	—
A/s. „Eesti Laevaliimid“	10	—	—
Eesti Metsa ja Tselluloosi A/ü.	116	—	—
A/s. „Eesti Metsatööstus“	75	—	—
A/s. „Eesti Turbatööstused“	70	—	—
A/s. „Esim. Eesti Põlevkivitööstus“	59	—	—
O/ü. „Kodukäsitöö“	12	—	—
A/s. „Kopli Kinnisvarad“	54	—	—
K/ü. „Postimees“	11	—	—
O/ü. „Tallinna Külkhoone“	26	—	—
A/s. „Telliskivi Tehased“	32	—	—
A/s. Vaguni ja masinateh. „E. Dvigatel“	50	—	—
S/as. „Üleriiklik Näitus“	1	—	—
Kokku	2181	29	25

3. Faktilise kontrolli teostamine.

Asutiste ja ettevõtete nimetused	Teostatud revisjonide arv	Tulemused	
		puudusi ei selgunud	puudusi leiti
		arv	arv
Peaminister ja Riigikantselei	1	1	—
Haridusministeerium	51	7	44
Kohtuministeerium	52	35	17
Majandusministeerium	73	54	19
Põllutööstusministeerium	61	31	30
Siseministeerium	82	74	8
Päärivalve Talitus	4	2	2
Sotsiaalministeerium	15	4	11
Sõjaministeerium	41	9	32
Teedeministeerium	776	578	198
Välisministeerium	7	4	3
Pikalaenu Pank	2	2	—
Riigihoiukassa	2	2	—
Riigimõisade Valitsus	3	3	—
A/s. „Eesti Laevaliimid“	2	2	—
„Eesti Metsa ja Tselluloosi“ A/ü.	13	13	—
A/s. „Eesti Metsatööstus“	55	55	—
A/s. „Eesti Turbatööstused“	1	1	—
A/s. „Esimene Eesti Põlevkivitööstus“	2	2	—
O/ü. „Kodukäsitöö“	1	1	—
K/ü. „Postimees“	2	2	—
O/ü. „Tallinna Külkhoone“	2	2	—
A/s. „Telliskivi Tehased“	4	4	—
Eesti Punase Risti Selts	19	10	9
Kaitseliit	11	4	7
Kokku	1282	902	380

4. Ülevaade faktilise kontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandeliik	Jäi õien- damata 1. IV. 1938. a. Kr.	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:				Jäi õien- damata 31. III. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentid. Kr.	tasu- misega Kr.	arvele võtmi- sega Kr.	kokku Kr.	
Haridusministeerium	—	17.423	4.514	244	36	4.794	12.629
Kohtuministeerium	1.257	11.827	3.254	503	780	4.537	8.547
Majandusministeerium	71	858	94	280	—	374	555
Põlluministeerium	1.482	1.455	166	1.382	—	1.548	1.389
Siseministeerium	—	897	—	280	617	897	—
Piirivalve Talitus	—	393	345	3	45	393	—
Sotsiaalministeerium	—	7.709	—	173	—	173	7.536
Sõjaministeerium	1.352	14.054	2.062	2.467	8.904	13.433	1.973
Teedeministeerium	2.115	13.591	2.820	4.337	5.504	12.661	3.045
Välisministeerium	—	737	—	546	191	737	—
Kokku	6.277	68.944	13.255	10.215	16.077	39.547	35.674

5. Järelokrolli teostamine.

(ülevaade revideeritud aruannetest tuhandetes kroonides)

Aruannete liigid	Summa	Aruannete liigid	Summa
Rüigitulud	110.690	E. V. kassaaruanne:	
Rüigikulud	106.902	algseis	14.456
Deposiidid:		suurenemine	118.279
algseisud	5.662	vähennemine	116.137
suurenemine	39.550	lõppseis	16.598
vähennemine	39.293	Riigikassa bilanss	350.971
lõppseisud	5.919	Riigiettevõtted:	
Varad:		arvete seisud	228.663
algseisud	275.083	arvete läbikäigud	185.354
suurenemine	41.326	Riigienamusaktsiatega akt-	
vähennemine	29.087	siaseltsid:	
lõppseisud	287.322	arvete seisud	69.752
Eriotstarb. kapitalid ja eri-		arvete läbikäigud	259.576
summad:			
algseisud	51.397		
suurenemine	230.354		
vähennemine	238.636		
lõppseisud	43.115		
arvete seisud	22.267		
arvete läbikäigud	61.016		
E. V. eelarve täitmise aru-			
anne:			
tulud	107.169		
kulud	106.901		
ülejääk	268		

6. Ülevaade järelekontrolli korras selgitamisele võetud summadest.

Aruandelik	Jäi oien- damata 15. XI. 1938. a. Kr.	Võeti selgita- misele Kr.	Õiendati:				Jäi oien- damata 15. XI. 1939. a. Kr.
			seletuste ja doku- mentidega Kr.	tasumi- sega Kr.	arvele võtmi- sega Kr.	kokku Kr.	
Peaminister ja Riigikant- selei	147	75	26	196	—	222	—
Haridusministeerium . .	48.351	52.541	35.700	1.597	2.460	39.757	61.135
Kohtuministeerium . . .	16.434	10.945	14.882	12.497	—	27.379	—
Majandusministeerium . .	25.629	16.737	19.748	10.821	3.821	34.390	7.976
Põllutöministeerium . .	540.537	26.923	526.835	13.670	5	540.510	26.950
Siseministeerium	75	216	150	141	—	291	—
Päärivalve Talitus . .	468	166.923	—	—	—	—	167.391
Sotsiaalministeerium . .	267.081	173.991	291.237	311	302	291.850	149.222
Sõjaministeerium	1.089.266	1.486.194	860.447	7.509	116	868.072	1.707.388
Teedeministeerium	117.170	6.105.594	139.473	15.308	3.016	157.797	6.064.967
Välisministeerium	4.447	15.251	126	283	4.583	4.992	14.706
A/s. „Eesti Metsatöös- tus“	—	3.925	—	—	—	—	3.925
Ajutised Maavalitsused .	12.655	—	11.358	345	952	12.655	—
Kokku	2.122.260	8.059.815	1.899.982	62.678	15.255	1.977.915	8.203.660

7. Riigikontrolli ettepanekul prokuratuuri korraldusse saadetud asjade liikumine.

Asutiste nimetused	Jäi prokuratuuri korraldusse a/aasta alguseks	A/aasta jooksul prokuratuuri rile saadetud asjade arv	Aasta jooksul prokura- tuuri poolt		Jäi prokuratuuri korraldusse asju a/aasta lõpuks
			süüdistus- akte kohtule esitatud	kriminaal- jälitamine lõpetatud	
Kohtuministeerium	—	1	—	—	1
Põllutöministeerium . . .	6	1	3	2	2
Siseministeerium	—	1	—	—	1
Sotsiaalministeerium . . .	—	1	—	—	1
Sõjaministeerium	1	2	1	—	2
Teedeministeerium	6	8	7	2	5
A/s. „Eesti Metsatöös- tus“	—	2	1	—	1
Kokku	13	16	12	4	13

Riigikontrolli seisukoht 1938/39. a. eelarve täitmise, kassaaruande ja riigikassa bilansi kohta.

Majandusministri poolt koostatud 1938/39. a. eelarve täitmise aruanne, mille järgi on:

tulud	Kr.	107.169.463.48
kulud	„	106.901.700.90
ülejääk	„	267.762.58

kassaaruanne, mille järgi on:

seis 1. IV. 1938. a.	Kr.	14.455.824.24
sissetulek	„	118.279.063.84
väljaminek	„	116.136.623.79
seis 31. III. 1939. a.	„	16.598.264.29
ja riigikassa bilanss	„	350.971.062.72

on Riigikontrolli poolt revideeritud ja õige, kuid osa selgitamisele võetud küsimusi on veel lahendamata, mille tõttu vastavatele asutistele tuleks anda õigus lahendada neid küsimusi seadustes ettenähtud korras ka pärast aruannete kinnitamist.

K. Soonpää.

Riigikontrolör.

R. Valentin.

Rahandusosakonna peakontrolör.

S 5970

S 5